Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος | *Ἐν Ἀθήναις 27 Ἀπριλίου 1929* | *Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 21*

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡΗ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CHARLES RICHTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

— Θαυμάσια! εἶπε ὁ μικρός. Κι' ὅταν ἔρθει ἡ μαμμὰ τῆς μικρῆς Λεβάντας, θὰ βρεῖ τὸ Δίκ κι' ὁ Δίκ θὰ τῆς πεῖ: «Κυρία Μεγάλη Λεβάντα, ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ τὴν κόρη σας, καὶ ξέρω ποῦ εἶναι. Ἂν θέλετε νὰ σᾶς πάω νὰ τὴ βρῆτε, θὰ ὑποσχεθῆτε πρῶτα, ὅτι θὰ μοῦ τὴ δώσετε γυναῖκα, ἅμα μεγαλώσει».

Ἡ μικρὴ Λεβάντα χτύπησε τὰ χέρια.

— Ναί, Δίκ, ἔτσι νὰ τῆς πεῖς. Καὶ νὰ ἰδεῖς ποῦ θὰ σοῦ πεῖ ναί, καὶ τότε τί καλὰ ποὺ θἆναι!

Ἡ κυρὰ-Νανσὺ σκούπιζε τὰ μάτια της μὲ τὴν ἄκρη τῆς ποδιᾶς της.

— Τὰ πουλάκια μου! Μὲ κάνουν νὰ γελῶ κι' ἂς ἔχω τόση στενοχώρια.

Ἡ μικρὴ Λεβάντα σηκώθηκε, κι' ὅλοι ἄρχισαν νὰ ἑτοιμάζονται γιὰ τὸ ταξίδι. Σὲ λίγο ὅλα ἦταν ἕτοιμα, καὶ περίμεναν πιὰ μὲ μεγάλη συγκίνηση τὴν πάντα θλιβερὴ στιγμὴ τοῦ χωρισμοῦ.

Ὁ Σολομὼν ἦταν πολὺ συγκινημένος ποὺ θ' ἀπαρνιόταν γιὰ πάντα τὴν παλιὰ ζωή του καὶ θ' ἀκολουθοῦσε ἕνα δρόμο, ποὺ δὲν ἤξερε ποῦ θὰ τὸν ἔβγαζε.

Ἡ κυρὰ-Νανσὺ ἦταν κι' αὐτὴ συγκινημένη, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ ξέρει τί θἀπογινόνταν οἱ φίλοι της κι' ἀναστέναζε βαθειὰ κάθε τόσο.

Ὁ Δὶκ πάλι συλλογιζόταν πὼς θἄμενε μόνος του καὶ δύσκολα κρατοῦσε τὰ δάκρυά του.

Ἡ καρδιὰ τῆς μικρῆς Λεβάντας ἦταν βαρειά, γιατὶ θἄφευγε ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι, ὅπου εἶχε περάσει τόσες ἀγωνίες στὴν ἀρχὴ καὶ ποὺ στὸ τέλος ἔγινε ἡ πιὸ γλυκειὰ φωλίτσα. Ὕστερα ξενοιώθε ἕνα δυνατὸ καρδιοχτύπι, μὲ τὴ σκέψη, ὅτι ἐκεῖ ποὺ πήγαινε, θἄβρισκε ἴσως τὴ μαμμά της.

Οἱ ὧρες πέρασαν' κι' ἦρθε ἡ νύχτα.

— Εἶναι καιρός, εἶπε ἡ κυρὰ-Νανσύ.

Εἶχαν καταστρώσει τὸ δρομολόγιό τους κι' ἤξεραν καλὰ τὸ δρόμο τους.

Ὁ Δὶκ ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ κοίταξε ἕνα γῦρο.

— Κανείς! εἶπε.

Βοήθησε τὸ Σολομὼν νὰ βάλει τὰ παραθυρόφυλλα καὶ βρέθηκαν κι' οἱ τέσσερις στὸ δρόμο.

Τὸ χέρι τοῦ Σολομὼν ἔτρεμε. Καθὼς κλείδωνε τὸ μαγαζί, τοῦ φαινόταν σὰ νὰ σφάλιζε πίσω του τὸ Παρελθόν.

—Ὁ Θεὸς μαζί σου, Σολομὼν Χάγερσμιθ! εἶπε ἡ κυρὰ-Νανσύ. Ἔκαμες τὸ καλό, φεύγεις γιὰ νὰ σώσεις αὐτὸ τὸ παιδί. Ἔχε θάρρος. Ὁ Κύριος θὰ ὁδηγήσει τὰ βήματά σου.

—Ἀντίο, κυρὰ-Νανσύ, ἀντίο! ἀπάντησε ὁ Σολομὼν πολεμώντας νὰ κάμει τὴ φωνή του σταθερή.

Χώρισαν καὶ τὰ δυὸ παιδιά, ποὺ δὲν ἤθελαν ν' ἀποχωριστοῦν, κι' ὁ Σολομὼν κρατώντας ἀπ' τὸ χέρι τὴ μικρὴ Λεβάντα, ἀπομακρύνθηκε μέσα στὸ σκοτάδι. Ὁ Δὶκ τότε ἔπεσε πάνω στὴν κυρὰ-Νανσὺ καὶ τὰ δάκρυά του ἔτρεξαν ποτάμι.

— Θλιβερὴ μέρα κι' αὐτή! μουρμούρισε ἡ κυρὰ-Νανσύ, χαϊδεύοντας τὸ φτωχὸ παιδί.

Καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ μαγαζάκι της.

Ἐκεῖ ὅμως βρῆκε τὰ λουκάνικα γινωμένα κάρβουνο μέσα στὸ τηγάνι, καὶ τὴ φωτιὰ σβυσμένη πιά. Κι' ἄρχισε τὴ δουλεια της ἀμίλητη καὶ συλλογισμένη.

«Ὁ Σολομών, κρατώντας ἀπ' τὸ χέρι τὴ μικρὴ Λεβάντα, ἀπομακρύνθηκε μέσ' στὸ σκοτάδι».
(Σελ. 241, στ. γ'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Στὸ ξένο χωριό

Πάνε ὀχτὼ μέρες τώρα ἀπὸ τότε ποὺ δυὸ παράξενοι ταξιδιώτες ἔφτασαν στὸ μικρὸ χωριὸ τοῦ Κάτω Τάμεση. Ἕνας γέρος μὲ μακρυὰ ἄσπρα γένεια, ποὺ μοιάζει μὲ τὶς παλιὲς εἰκόνες τοῦ Περιπλανώμενου Ἰουδαίου, κι' ἕνα ὁλόξανθο κοριτσάκι ὀχτὼ χρόνων, μὲ μεγάλα γαλανὰ μάτια καὶ μ' ἕνα κωμικὸ κόκκινο καὶ κίτρινο σκουφάκι στὸ κεφάλι.

Στὴν ἀρχὴ ἔγινε κουβέντα στὸ χωριὸ γι' αὐτοὺς τοὺς ξένους. Τώρα ὅμως κανεὶς δὲν εἶναι περίεργος νὰ μάθει ποιοὶ εἶναι, ἀλλὰ ὅλοι τοὺς ἀγαποῦν, κι' ὅταν περνοῦν μπροστὰ ἀπὸ τὰ κατώφλια τῶν σπιτιῶν ἢ ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά, ὅπου οἱ ναυτικοὶ διορθώνουν τὰ δίχτυα τους, κανεὶς δὲν τοὺς κοιτάζει πιὰ μ' ἐχθρικὸ βλέμμα ὅπως στὴν ἀρχή, ἀλλὰ ὅλοι τοὺς στέλνουν ἕνα φιλικὸ χαμόγελο. Γιατὶ ὅλοι ἀγαποῦν τὸ κοριτσάκι, ποὺ εἶναι τόσο συμπαθη-

τικά, καὶ τὸ γέρο ποὺ τ' ἀγαπᾶ καὶ τὸ προσέχει τόσο.

Κάθονται σ' ἕνα σπιτάκι κοντὰ στὸν ποταμὸ κι' εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη χαρὰ νὰ πηγαίνουν τὸ πρωΐ, ὅταν κάνει λιακάδα, περίπατο στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, ποὺ εἶναι πλατὺς στὸ μέρος αὐτὸ σὰ θάλασσα.

Μεγάλα βαπόρια περνοῦν ἐκεῖ-πάνω, ποὺ μεταφέρουν στὸ Λονδῖνο, στὴν καρδιὰ τοῦ βασιλείου, τὰ προϊόντα τῶν μεγάλων ἀποικιῶν τῆς Βρεττανίας.

Ἄνθρωποι ἀπὸ κάθε φυλὴ κι' ἀπὸ κάθε τόπο πηγαινοέρχονται πάνω στὰ καταστρώματα, καὶ τὰ παραγγέλματα τῶν πλοιάρχων ἀκούγονται σ' ὅλες τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου.

Ἄλλα βαπόρια κατεβαίνουν πρὸς τὴ θάλασσα. Ἀλλὰ ἐνῶ κεῖνα ποὺ ἔρχονται εἶναι ξεθωριασμένα καὶ σὰν παλιωμένα ἀπὸ τὸ πάλεμα μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης καὶ μὲ τὶς τρικυμίες τῶν ὠκεανῶν, ἐκεῖνα ποὺ φεύγουν εἶναι καθάρια καὶ φρεσκοβαμμένα, καὶ καθὼς πλέουν καμαρωτά, εἶναι σὰ νὰ λέν' σ' ὅλους ὅσοι τὰ βλέπουν : «Εἴμαστε ἡ δύναμη κι' ἡ δόξα τῆς Βρεττανίας καὶ φέρνουμε τὴ δύναμή της ὥς τὶς πιὸ μακρινὲς ἄκρες τοῦ κόσμου. Ἰδέστε πῶς κυματίζει περήφανα ἡ σημαία της στὸ ψηλό μας τὸ κατάρτι !»

Κι' οἱ δυὸ ξένοι χαμογελοῦν στὸ πέρασμα τῶν βαποριῶν.

— Ἔ, σεῖς ! φωνάζει καμμιὰ φορὰ ἕνας γαύτης, σκύβοντας ἀπὸ τὸ κατάστρωμα καὶ κουνώντας τὸ σκοῦφο του,

— Ἔ ! ἀπαντᾶ ἡ μικρούλα καὶ βγάζει κι' αὐτὴ τὸ σκουφάκι της ἀπ' τὸ κεφάλι καὶ τὸ κουνᾶ.

Ὅταν ὅμως φεύγει τὸ καράβι κι' ὁ γαύτης δὲ φαίνεται πιά, τότε ἡ μικρούλα γυρίζει στὸ γέρο καὶ ἡ φωνή της τρέμει καθὼς τὸν ρωτᾶ :

— Παππού, μ' ἕνα τέτοιο βαπόρι δὲ θἄρθεῖ κι' ἡ μαμμά μου ;

* * *

Ἡ κυρὰ-Νανσὺ δὲν εἶχε γελαστεῖ, Ὁ ἀστυνόμος, βλέποντας πὼς δὲν ἤρθε κανένας νὰ ἐξετασθεῖ καὶ πὼς ὁ μηνυτὴς δὲν παρουσιάστηκε πιά, ἔδωσε στὸ γνωστό μας πόλισμαν 49 τὴ μήνυση, γιὰ νὰ τὴν κρατήσει ὥς ποὺ νἄρθουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Ἀλλὰ ὁ Ναθαναὴλ ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ ξεφορτώθηκε τὸ σύντροφό του καὶ δὲν εἶχε καμμιὰ ὄρεξη γιὰ καταγγελίες κι' ἀνακρίσεις. Ἔτσι ἡ ὑπόθεση ἀποκαιμήθηκε καὶ κανεὶς δὲν ἀπασχολήθηκε μὲ τὸ Σολομὼν Χάγερσμιθ καὶ τὴν προστατευομένη του.

Ἡ πρώτη τους δουλειά, μόλις ἔφτασαν στὸ χωριό, ἦταν νὰ γράψουν ἕνα μεγάλο γράμμα στὴν κυρὰ-Νανσύ, γιὰ νὰ τῆς ἀναγγείλουν πὼς ἔφτασαν καὶ νὰ τῆς δώσουν τὴ διεύθυνσή τους.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΑΝΤΑΡΤΗΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Τέλειωσε ἔτσι τὸ φαγητό. Ὁ Μήτσιος ἔμεινε σχεδὸν νηστικός, γιατὶ δὲν εἶχε προφτάσει νὰ ρίξῃ μέσα του παρὰ λίγες μπουκιές.

Ὕστερα ποὺ ἦρθε ὁ καιρὸς γιὰ τὸ κοιμησιό, ἔγινε πάλι λόγος γιὰ τὸ μουσκαράκι, κι' ὁ παπᾶς σηκώθηκε, ἔψαξε σ' ἕνα ράφι καὶ βρῆκε ἕνα μαχαίρι.

Ἦταν μεγάλο, χασαπομάχαιρο, κι' εὐθὺς ἄρχισε νὰ τὸ τροχάει.

Ὁ Μήτσιος, μόλις εἶδε τὸν παπὰ μὲ τὸ μαχαίρι, τἄχασε.

— Πάει, εἶπε μέσα του, θὰ μὲ σφάξῃ ὁ παπάς !

Κι' ἀρχισε νὰ συλλογιέται πῶς νὰ τὸ σκάσῃ . . .

Ἀλλὰ ὄχι.

— Πάρε, τοῦ λέει ὁ παπάς, τὸ μαχαίρι αὐτὸ καί, ἅμα ἰδῆς τὴ νύχτα πὼς τὸ μουσκάρι δὲν πάει καλά, σφάξε το νὰ τὸ γλυτώσουμε μὴν ψοφήσῃ. Καλύτερα νὰ τὸ φάμε, μὴν πάει χαϊμένο.

Ἔτσι στάθηκε ἡ καρδιὰ τοῦ Μήτσιου. Τὸν πῆρε ἡ παπαδιὰ μὲ τὸ φαναράκι στὰ χέρια, καὶ τὸν πῆγε στὸ κατώγι ἀπὸ τὸν καταρράχτη. Τοῦ ἔδειξε τὸ μέρος ποὺ θὰ κοιμόταν, τοῦ ἄφησε τὸ φαναράκι γιὰ νὰ βλέπῃ τὸ μουσκάρι, κι' ἀνέβηκε πάλι τὸν καταρράχτη κι' ἐπῆγε νὰ κοιμηθῇ.

Ὁ Μήτσιος ξαπλώθηκε, ἀφοῦ ἔβαλε τὸ φαναράκι κοντὰ στὸ προσκέφαλο καὶ ἀπὸ κάτω ἀπ' αὐτό, τὸ χασαπομάχαιρο. Κοίταξε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ μουσκαράκι. Τὸ εἶδε πεσμένο χάμω κι' ἀνάφερνε τὸ καϊμένο ἀπὸ τὸν πόνο.

Στὴν ἀρχὴ ποὺ ξαπλώθηκε, ἄρχισε νὰ συλλογιέται τὴ μάννα του, ποὺ τώρα θὰ τὸν ἀναζητοῦσε στὴν Πιτίτσα ... Μὰ γαί ! ἀς τὸν ἔβρισκε ! αὐτὸς τώρα εἶναι ξαπλωμένος στὸ κατώγι τοῦ Παπαλεωνίδα στὸ Πλατάνι, 4 ὧρες μακριά ...

Καὶ τὸν πῆρε ὁ ὕπνος.

* * *

Κάποια ὥρα, τὴ νύχτα, ξύπνησε ὁ Μήτσιος. Εἶχε πάντα στὸ νοῦ του τὴ διαταγὴ τοῦ παπᾶ γιὰ τὸ μουσκαράκι.

Τὸ φαναρὶ ὅμως ἦταν σβυσμένο, σπίρτα δὲν τοῦ εἶχαν δώσει, τί νὰ κάμῃ ; Κι' ἂν ψοφήσῃ τὸ μουσκαράκι ; τί δικαιολόγησιν θἄβρισκε, ὕστερα ἀπὸ τόσες ζημιὲς ποὖκαμε τὴ χτεσινὴ μέρα ;

Ἀμέσως, στὸ σκοτάδι ὅπως ἦταν, ἁπλώνει τὰ χέρια του καὶ ψάχνει νὰ βρῆ τὸ μουσκαράκι. Τοῦ φάνηκε πὼς τὸ βρῆκε ξαπλωμένο, κι' ἀπὸ τὸ νοῦ του τοῦ πέρασε πὼς ψόφησε.

Δὲ χάνει καιρό, παίρνει τὸ μαχαίρι καὶ μὲ ὅλη του τὴ δύναμη κόβει τὸ λαιμὸ τοῦ μουσκαριοῦ. Ἔτσι ἥσυχος πιὰ ὅτι ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ παπᾶ, ἔπεσε νὰ ξανακοιμηθῇ.

Κοντὰ τὸ πρωΐ, μόλις ἄρχισε νὰ ξημερώνῃ, ξύπνησε κι' ὁ Μήτσιος. Ἀπὸ τὴν παραθύρα φωτιζόταν καλὰ τὸ κατώγι.

Ἀλλὰ τί βλέπει ; !

Ἀπέναντί του τὸ μουσκαράκι ἦταν ζωντανὸ καὶ γλυφόταν ἥσυχα-ἥσυχα !

Σηκώνεται, κοιτάζει μὲ προσοχὴ καὶ ὦ μεγάλη συμφορά ! Ἀντὶς γιὰ τὸ μουσκαράκι, εἶχε σφάξει τὸ πουλάρι !

Ὁ Μήτσιος ἐνόμισε πιὰ πὼς ἦρθε τὸ τέλος του.

— Πάει, εἶπε μέσα του, δὲ γλυτώνω ἀπὸ τὸν παπά, νὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος !

Τί νὰ κάμῃ ; Πάνω στὴν ἀνησυχία αὐτή, μιὰ ἰδέα τοῦ ἦρθε· νὰ τὸ σκάσῃ, νὰ φύγῃ. Πάει ν' ἀνοίξῃ τὴν κατωγόπορτα, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ. Ἡ πόρτα εἶχε κλειστεῖ ἀπέξω. Ν' ἀνεβῇ ἀπὸ τὸν καταρράχτη ; θὰ τὸν ἔπιαναν.

Μιὰ στιγμὴ ἀκούει βήματα πάνω στὸ πάτωμα : Ξύπνησε ὁ παπάς ! Μὰ κι' ἐκεῖνη ἡ διαβολόσκυλλα ἡ Γαλήνω ποὺ θὰ περίμενε ἔξω ;

Σὲ μιὰν ἄκρη ἦταν μιὰ σταφυλόκαδη ἀδειανή. Δὲ χάνει καιρό, σκαλώνει, πηδάει μέσα καὶ μαζεύεται κουβάρι στὸν πάτο τῆς κάδης.

* * *

— Παπαδιά, φωνάζει ὁ παπάς, τί κάνει τὸ μουσκάρι ; Ξύπνησε ἐκεῖνος ὁ μικρός ;

— Ἀκόμα, παπά μου, δὲν ἀνέβηκε, ἀπαντάει ἡ παπαδιά· θὰ κοιμᾶται τὸ καϊμένο.

— Φώναξέ τον νὰ ξυπνήσῃ καὶ νἀρθῇ ἀπάνω γρήγορα !

— Μήτσιο ! Μήτσιο !

Πουθενὰ ὁ Μήτσιος !

Χτύπησαν καὶ τὰ πόδια τους στὸ πάτωμα, νἀκούσῃ . . . ἀλλὰ τίποτε. Καμμιὰ ἀπάντησιν !

Ὁ Μήτσιος, μέσα στὴν κάδη, ὅσο ἄκουγε τὶς φωνὲς τόσο ζάρωνε καὶ κρατοῦσε καὶ τὴν ἀναπνοή του μήπως τὸν ἀκούσουν . . .

—Καλέ, τί ἔγινε ; λέει ὁ παπάς· γιά, νὰ κατεβοῦμε στὸ κατώγι, νὰ ἰδοῦμε.

Μπροστὰ ὁ παπᾶς καὶ κοντὰ ἡ παπαδιά, κατέβηκαν στὸ κατώγι, καὶ τί νὰ ἰδοῦν ;

Τὸ γιατάκι τοῦ Μήτσιου ἀδειανὸ καὶ τὸ πουλαράκι σφαμένο !

—Μωρὲ τὸ παλιόπαιδο, φρύαξε ὁ παπάς, τί μοῦ ἔκαμε ! Καλέ, αὐτὸ δὲν ἦταν παιδί· ἦταν ὁ διάβολος μεταμορφωμένος, γιὰ νὰ μοῦ κάμῃ ἀπὸ τὰ ψὲς τὸ βράδυ τόσες ἱστορίες ! . .

— Τί νἄγειν' ὅμως, ποῦ νὰ πῆγε ;

Ψάχνουν . . . τίποτε !

Τοῦ Μήτσιου μας ἡ καρδούλα, μέσα στὴν κάδη, κόντευε νὰ σπάσῃ ἀπὸ τὸ δυνατὸ χτύπο· εἶχε ζαρώσει τόσο στὸν πάτο τῆς κάδης, ποὺ δὲν φαινόταν καθόλου.

— Πάει ! εἶπε ὁ παπάς, θὰ μᾶς ἔ-

φυγε ἀπὸ τὸν καταρράχτη τὴ νύχτα . . .

Ἡ παπαδιά, σαστισμένη ἀπὸ τὴν κατάσταση αὐτή, ἔκαμε τρεῖς φορὲς τὸ σταυρό της καὶ εἶπε στὸν παπά της :

— Ξορκισμένον σ' ἔχω, Ὄξω ἀπ' ἐδῶ ! Ἔχεις δίκιο, παπά μου, αὐτὸ δὲν ἦταν παιδί, ἦταν σωστὸς διάβολος !

Εἶπαν ὕστερα γιὰ τὸ σφαγμένο πουλαράκι, πὼς ἔπρεπε νἀρθῇ ὁ χασάπης νὰ τὸ γδάρῃ, κι' ὁ παπᾶς πῆρε τὴ φοράδα μὲ τὰ ζυγάλετρα καὶ τὴ γελάδα, καὶ κίνησε γιὰ τὸ χωράφι. Τὸ μουσκαράκι, μὲ δεμένο τὸ πόδι, ἔμεινε στὸ σταῦλο, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ περπατήσῃ.

* * *

Πέρασε ὡς μιὰ ὥρα ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγε ὁ παπάς. Τοῦ Μήτσιου ἡ ὥρα αὐτὴ τοῦ φάνηκε χρόνος ὁλόκληρος. Σκεφτόταν πῶς νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ κατώγι ποὺ βρισκόταν φυλακισμένος.

Ἐξάφνου ἀκούει κουδέντα μέσα στὸ κατώγι. Κατάλαβε πὼς ἡ φωνὴ δὲν ἦταν τοῦ παπᾶ. Ἔπρεπε νὰ ἰδῇ τί γίνεται.

Σηκώνεται σιγὰ-σιγὰ ὁλόρθος μέσα στὴν κάδη, γιὰ νὰ ἰδῇ· ἀλλὰ πάλι δὲν ἔβλεπε : ἡ κάδη ἦταν πολὺ ψηλότερη ἀπ' αὐτόν.

Δὲ χάνει καιρό, πιάνεται μὲ τὰ χέρια του ἀπὸ τὰ χείλια τῆς κάδης καὶ σκαρφαλώνει σιγὰ-σιγὰ νὰ κοιτάξῃ . . .

Ἀλλὰ ἡ κάδη, ἀδειανὴ ὅπως ἦταν, μὲ τὸ βάρος τοῦ Μήτσιου ἀναποδογυρίζεται, κι' ὁ φίλος μας κουρδουμπισμένος σωριάζεται μπροστὰ στὴν παπαδιὰ ποὺ μιλοῦσε μὲ τὸ χασάπη.

Ἅμα εἶδε τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον μὲ τὰ μαχαίρια,—ποῦ νὰ φαντασθῇ πὼς πῆγε γιὰ νὰ γδάρῃ τὸ πουλάρι !—ὁ Μήτσιος ἐνόμισε πάλι πὼς τὸν ἔστειλε ὁ παπᾶς γιὰ νὰ τὸν σφάξῃ. Καὶ λίγο ἔλειψε νὰ ξεψυχήσῃ ἀπὸ τὸ φόβο του.

Μὰ ἡ καλὴ παπαδιὰ τὸν λυπήθηκε, τὸν χάϊδεψε καὶ τοῦ εἶπε :

— Πάρε αὐτὸ τὸ δίφραγκο καὶ φύγε ἀπὸ δῶ, γιατὶ ὁ παπᾶς θὰ σὲ γδάρῃ ζωντανό. Πάρε τὸ δρόμο καὶ τράβα ὁλόϊσα στὸ χωριό σου μὴ σὲ συναντήσῃ ὁ παπᾶς, κακομοίρικο ! ..

Ὁ Μήτσιος χούφτωσε καλὰ τὸ δίφραγκο,—τὸ μόνο του κέρδος,—καὶ νηστικὸς καὶ ξυπόλυτος τώρα, βγῆκε στὸ δρόμο καὶ τὄβαλε στὰ τέσσερα γιὰ τὴν Πιτίτσα. Καθὼς πήγαινε, ὅλο καὶ γύριζε πίσω του, μήπως τὸν κυνηγοῦσε ὁ Παπαλεωνίδας !

* * *

Ὅταν πλησίασε κατὰ τὴν Πιτίτσα, ὁ Μήτσιος ἄρχισε νὰ συλλογίζεται τὴ Μαυρογιάνναινα· καὶ τί θἄλεγε γιὰ τὸ χτεσινὸ σκάσιμο, πῶς θὰ δικαιολογοῦσε ποὺ γύριζε καὶ χωρὶς τσαρούχια ; . . Μ' ὅλα ταῦτα ἡ πεῖνα κι' ἡ κακοπάθεια τὸν τραβοῦσαν στὴ μάνα του.

Μόλις τὸν εἶδε, ἡ Μαυρογιάνναινα ἄναψε ἀπὸ τὸ θυμό της.

— Ποῦ ἤσουνα, βρὲ ζαλίμι ; Βρὲ παλιόπαιδο, ποῦ τριγύριζες τὴ χτεσινὴ μέρα καὶ μ' ἔκανες καὶ σήκωσα τὸ χωριὸ στόνα ποδάρι ;

Ὁ Μήτσιος πρόφτασε καὶ εἶπε :

— Μάνα, βρῆκα κι' ἕνα δίφραγκο !

Τὸ πῆρε ἡ Μαυρογιάνναινα στὸ χέρι, τὸ κοίταξε καὶ τοῦ λέει :

— Ποῦθε τὄκλεψες αὐτὸ τὸ κοσαράκι, βρὲ λεποδύτη ;

Καὶ στὸν ἁρπάζει τὸν καλό σου τὸ Μήτσιο καὶ ποῦ τὸν πονάει, ποῦ τὸν τρώει, τοῦ μέτρησε τοὺς κόμπους καὶ τὰ πλευρά . . .

* * *

Τὸ βράδυ ποὺ ἔπεσε νὸ κοιμηθῇ ὁ Μήτσιος, χορτασμένος μιὰ φορὰ ἀπὸ φαΐ καὶ ξύλο, ἄρχισε νὰ ξαναβλέπῃ σὰν ταινία κινηματογράφου, τὰ παθήματα τῆς χτεσινῆς ἡμέρας.

Πέρασαν ἀπὸ τὸ νοῦ του ὅλα τὰ γεγονότα : τὸ μουσκάρι, ἡ Γαλήνω, ἡ πήττα, τὰ τσαρούχια του, ἡ πιατοθήκη, τὸ σφάξιμο τοῦ πουλαριοῦ, ἡ κάδη, ὁ χασάπης, τὸ ἀναποδογύρισμα τῆς κάδης καὶ τέλος ἡ ὑποδοχὴ τῆς μάνας του.

Ἕνα πρᾶμα ὅμως δὲ μποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ· πῶς ἡ παπαδιά, ἀντὶς γιὰ δίφραγκο τοῦ εἶχε δώσει ἕνα κοσαράκι ; Τὸν γέλασε ἢ γελάστηκε ἐκείνη ;

— Αὐτὸ θἄναι ! συμπέρανε στὸ τέλος. Ἡ καϊμένη ἦταν τόσο καλὴ γυναίκα ! κρῖμας ποὺ μοῦρθαν ὅλα τόσο ζωβά, καὶ δὲν μπόρεσα νὰ μείνω στὸ σπίτι της. Θὰ περνοῦσα τί ὡραῖα !

Ἀλλὰ δὲν τὸ ξανάσκασε πιά ὁ Μήτσιος. Καὶ δεχόταν τὸ ξύλο τῆς μάννας του, ὡς που μεγάλωσε κι' ἔβαλε γνώση.

ΒΑΣ. Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΑ'.

— Τ' εἶν' αὐτό ; ρώτησαν τὰ παιδιά.

— Δὲ βλέπετε ; δὲ διαβάζετε ; ἀποκρίθηκε ὁ Γεῶργος.

Καὶ σιγὰ στοὺς ἄλλους :

«Μπράβο ! καλὰ τὰ καταφέρατε !»

Ἔπειτα δυνατά :

—Ἐδῶ τὄχαμε δεμένο, γιὰ νὰ σᾶς τὸ δείξουμε· μὰ ἔκοψε τὸ σχοινί του

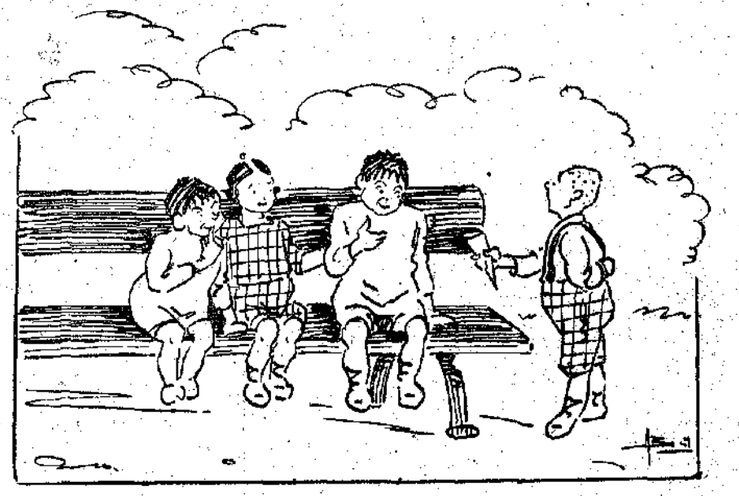

κι' ἀπὸ δῶ πᾶν' οἱ ἄλλοι ! Κρῖμας ! Ἦταν τόσο ὄμορφο μιοντάρι ! Καὶ πολὺ-πολὺ ἥμερο. Ἀφοῦ χώναμε τὸ κεφάλι μας στὸ στόμα του, χωρὶς νὰ μᾶς πειράξῃ καθόλου ! ..

Τὰ παιδιὰ κοιτάχτηκαν μὲ κάποιο φόβο.

— Καὶ ποῦ νὰ πῆγε τώρα ; .. Μὴν κατεβῇ στὸ χωριὸ καὶ φάῃ τὸν κόσμο ; εἶπε ἡ Πελαγίτσα.

—Ἄ, μπά ! ἀποκρίθηκε ὁ Τοτός. Στὸ δάσος θὰ πῆγε. Κι' ἀπόψε ἢ αὔριο θὰ γυρίσῃ. Εἶναι μαθημένο αὐτό.

— Θὰ πῆγε νὰ βρῇ τὴ γάτα τῆς Ἀγκύρας ! εἶπε ὁ Κίτσος.

—Ἄ, μπράβο ! φώναξε ὁ Γεῶργος. Αὐτὸ εἶναι. Καὶ θὰ γυρίσουν μαζί.

— Μὰ μεῖς πότε θὰ τὸ ἰδοῦμε ; ρώτησε ὁ Φῶκος.

—Ἅμα ξανάρθετε ... καμμιὰ μέρα ...

— Καὶ θὰ πληρώσουμε πάλι ; .. μουρμούρισε ὁ Κίτσος.

—Ὄχι, ὄχι, ἀποκρίθηκε ὁ Τοτός. Ἀφοῦ συνέβη αὐτό, ἐσᾶς θὰ σᾶς μπάσουμε ἄλλη μιὰ φορὰ χάρισμα.

Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή, τὰ τρία χωριατόπουλα μαλάκωσαν καὶ ξαναρχισαν νὰ γελοῦν. Δὲν εἶχαν ἄλλη ἀπαίτηση. Τὸ πυροτέχνημα μόνο ἤθελαν νὰ ἰδοῦν.

Ἀλλὰ γιὰ τὸ πυροτέχνημα ἦταν ἀκόμα νωρίς. Ἔπρεπε νὰ σκοτεινιάση λίγο, γιὰ νὰ ἰδοῦν καὶ τὴ λάμψη του, τὰ χρώματά του. Τὰ πυροτεχνήματα δὲν τ' ἀνάβουν μὲ τὸν ἥλιο!

— Καθῆστε στὶς θέσεις σας, εἶπε ὁ Τοτός. Γιὰ νὰ περάση ἡ ὥρα, θὰ σᾶς προσφέρουμε ἀναψυκτικά.

Τὰ παιδιὰ γύρισαν καὶ κάθησαν πρόθυμα στὸ μπάγκο τους.

— Τί εἶπε πὼς θὰ μᾶς προσφέρουν; ρώτησε ὁ Κίτσος.

—Ἀ ν α ψ η σ τ ι κ ά, ἀποκρίθηκε ἡ Πελαγίτσα· δὲν ἄκουσες;

— Καὶ τ' εἶν' αὐτὰ τὰ ἀναψηστικά;

— Νά, πράματα ψημένα. Γλυκίσματα, στοχάζουμαι.

— Μπακλαβάδες;

— Μπακλαβάδες, γαλατομπούρεκα, δίπλες... ξέρω κι' ἐγώ; Νὰ ἰδοῦμε.

— Μπορεῖ καὶ παγωτό, εἶπε ὁ Φῶκος.

—Ὄχι, καϊμένε, εἶπε ἡ Πελαγίτσα· δὲν πιστεύω... τὸ παγωτὸ δὲν εἶναι ἀναψηστικό.

Ὅλα τάξερε αὐτὴ ἡ Πελαγίτσα! Ὡστόσο περίμεναν μὲ χαρά. Ὅ,τι κι' ἂν τοὺς ἔδιναν, καλὸ θὰ ἦταν. Ἔστω καὶ παγωτό...

Ἀλλὰ ποῦ τέτοια τύχη! Σὲ λίγο τοὺς πλησίασε ὁ Χρονάκης μ' ἕνα χάρτινο χωνί, καὶ τοὺς μοίρασε ἀπὸ μιὰ καραμέλα καὶ ἀπὸ δυὸ-τρεῖς κολοκυθόσπορους (πασσατέμπο),

Ἔ, στὴν ἀναβροχιὰ καλὸ καὶ τὸ χαλάζι. Καὶ μασουλίζοντας τώρα τὰ «ἀναψηστικά» τους, τὰ τρία χωριατόπουλα περίμεναν τὸ πυροτέχνημα.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΩΡΑΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ... ΑΠΟ ΧΙΟΝΙ

Ἕνας Ἄγγλος καθηγητής, ὁ Δρ. Β. Κόρνις, ἐδημοσίευσε πέρσυ ἐντυπώσεις του ἀπὸ ἕνα ταξίδι στὸν Καναδά. Σ' ἕν' ἀπὸ τὰ ἄρθρα του γράφει καὶ γιὰ τὸ ὡραῖο αὐτὸ φαινόμενο, τὴ χιονοστιβάδα, ἀπὸ τὰ πιὸ περίεργα ποὺ εἶδε, – καθὼς λέει,—στὰ βουνὰ τῆς Βρεττανικῆς Κολομβίας.

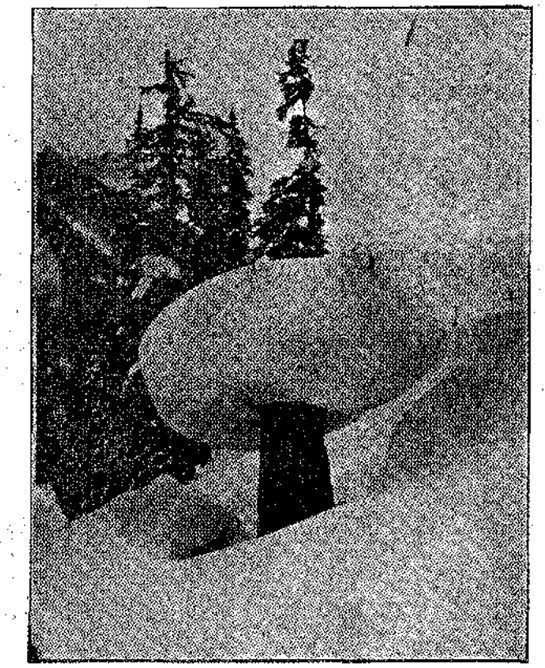

«Αὐτὴ ἡ τέλεια γελοιογραφία μανιταριοῦ.» (Σελ. 244, στ. γ',)

Σ' ἐκείνη τὴν ὀροσειρά, ὁ ἄνεμος ποὺ φυσᾶ ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανὸ ἀφίνει πολλὴν ὑγρασία. Τὸ χειμώνα, ἡ ὑγρασία αὐτὴ γίνεται χιόνι, ποὺ πέφτει πυκνὸ καὶ κατασταλάζει σιγὰ-σιγὰ στὴν ἥσυχη ἀτμόσφαιρα. Εἶναι μάλιστα τόσο πυκνό, ποὺ νομίζει κανεὶς ὅτι μόλις ὑπάρχει ἀέρας γι' ἀναπνοή. Οἱ πυκνὲς αὐτὲς νιφάδες, ὅταν ἀρχίση νὰ χιονίζη, κολλοῦνε σ' ὅποια προεξοχὴ βροῦν· ὕστερα ἄλλα στρώματα πέφτουν καὶ κολλοῦν ἐξακολουθητικά, ἀπαράλλακτα ὅπως κολλοῦν ὅταν κάνουμε τὶς κοινὲς μπάλλες τοῦ χιονοπόλεμου.

Τὰ κλαδιὰ τῶν κέδρων καὶ τῶν πεύκων κλίνουν ἀπ' τὸ βάρος τῆς χιονοστιβάδας. ἐνῶ μεγάλοι σφαιρικοὶ ὄγκοι χιονιοῦ σκεπάζουν τοὺς θάμνους καὶ τὰ κούτσουρα. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἕνας σπασμένος κορμὸς ἔχει στὴν κορφὴ ἕνα στρῶμα ἀπὸ χιόνι, ποὺ μοιάζει μ' ἕνα ἄσπρο σκοῦφο κρεμασμένο ἐκεῖ... γιὰ νὰ στεγνώση.

Τὰ «μανιτάρια» σχηματίζονται ἀπὸ τοὺς χιονένιους αὐτοὺς σκούφους πάνω στοὺς κομμένους κορμοὺς τῶν δέντρων τοῦ δάσους. Τὸ ὕψος τῶν κορμῶν εἶναι ὡς ἕξη πόδια κι' ἡ διάμετρος στὴν κορυφὴ δυὸ περίπου. Ὅσο περισσότερο χιόνι πέσει, τόσο ὁ χιονένιος σκοῦφος γίνεται μεγαλύτερος. χωρὶς νὰ σπάση, γιατὶ τὰ κατώτερα στρώματα τοῦ χιονιοῦ γίνονται συμπαγέστερα κι' ἑπομένως πιὸ στερεά.

Ὑπάρχει ὅμως πάντα ἕνα ὅριο στὴν ποσότητα τοῦ χιονιοῦ, ποὺ μπορεῖ νὰ σωρευθῆ πάνω στὴ μέτρια περιφέρεια τοῦ κορμοῦ· μὰ πάλι στὰ ἄκρα μόνο μπορεῖ νὰ πέση κανένα κομμάτι, ἐνῶ τὸ ὅλο πολὺ σπάνια καταρρέει. Ἂν καὶ φαινομενικὰ ἑτοιμόρροπο, τὸ χιονένιο μανιτάρι εἶναι πραγματικὰ στερεὸ καὶ δύσκολα καταστρέφεται. Τὸ καμπύλο του σχῆμα δὲν ὀφείλεται στὸν ἀέρα, παρὰ στὴν κρεμασμένη θέση, ποὺ ἔχει πάρει τὸ στρῶμα τοῦ χιονιοῦ.

Αὐτὴ ἡ τέλεια γελοιογραφία μανιταριοῦ, ποὺ βλέπετε στὴν εἰκόνα, ὀφείλεται σὲ διάμετρο κορμοῦ δυὸ ποδῶν· τοῦ χιονιοῦ ἡ διάμετρος εἶναι ἐννέα πόδια καὶ τὸ πάχος τρία-τέσσερα. Σὲ κορμοὺς χοντρότερους, τὸ στρῶμα τοῦ χιονιοῦ μοιάζει μᾶλλον μὲ χοντρὴ στέγη καλύβας. Ἐξ ἄλλου σὲ κορμοὺς πολὺ λεπτοὺς τὸ χιόνι δὲν μπορεῖ νὰ σχηματίση μάζα συμπαγῆ, κι' ἔτσι εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνουν πλατειὰ στρώματα γύρω-γύρω.

Καὶ τώρα, δὲν γίνεται ἄραγε κι' ἀλλοῦ, στὰ δάση τῆς βορινῆς Σουηδίας π. χ. αὐτὸ τὸ φαινόμενο; Ὄχι· γιατὶ προϋποθέτει πάντα ἀρκετὴ ἀτμοσφαιρικὴ γαλήνη καί... εἰρήνη τῶν στοιχείων, ποὺ μόνο ἐκεῖ δίπλα στὸν Εἰρηνικὸ μπορεῖ νὰ ὑπάρξη τὸ χειμώνα. ΕΜΜ. Π. Κ.

ΟΤΑΝ ΒΡΕΧΕΙ

Πόσο πληχτικό, θλιμμένο
τὸ τραγούδι τῆς βροχῆς
οἱ χονδρὲς στάλες τὸ λένε.
Κι' ἀντηχεῖ στοὺς στοχασμοὺς
μιᾶς ψυχοθλας μοναχῆς
ποὺ κρυφοὶ καϊμοὶ τὴν καϊνε.

Σὲ κάθ' ἔπιπλο, βουβὸ
βόσκει πάντα τὸ σαράκι,
τοῦ καιροῦ τ' ἀχνάρια ἀφίνει.
Σιγοτρίζει τὸ στερνὸ
ξύλο στὸ παλιό μας τζάκι
κι' ἡ φωτιά του τώρα σβύνει.

Ἀναμνήσεις μακρυνὲς
φτάνουν ἀπ' τὰ περασμένα
κι' εἶναι τόσο θλιβερές!
Τῆς ψυχῆς μου τὰ φτερὰ
βλέπω τώρα σὰ σπασμένα,
τὶς ἐλπίδες σὰ νεκρές...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

EDGARD POE

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ

ἢ ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Οἱ ὑποψίες τοῦ μαύρου δὲν μοῦ φαινόνταν πιὰ τόσο ἀβάσιμες, κι' ἄρχισα νὰ φοβοῦμαι μήπως ἡ ἐπίμονη καταδρομὴ τῆς τύχης εἶχε σαλέψει τὶς φρένες τοῦ δυστυχισμένου μου φίλου. Καὶ θεώρησα χρέος μου νὰ τρέξω νὰ τὸν ἰδῶ.

Μέσα στὴ βάρκα, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ μᾶς περάση στὴ Σούλιβαν, εἶδα ἕνα δρεπάνι καὶ τρεῖς ἀξίνες, ὅλα καινούρια.

— Τ' εἶν' αὐτά, ρώτησα τὸ Δία.

—Ἕνα δρεπάνι καὶ τρεῖς ἀξίνες...

— Τὰ βλέπω· μὰ τί τὰ θέλεις;

—Ὁ μάσσα Οὐΐλ μοῦ παράγγειλε νὰ τὰγοράσω. Κι' εἶναι πολὺ ἀκριβά, ξέρετε. Κρῖμας τόσα λεφτά!..

— Καὶ δὲν σοῦ εἶπε τί τὰ θέλει;

—Ὄχι, δὲν μοῦ εἶπε τίποτα. Φοβᾶμαι μάλιστα μὴ δὲν ξέρει κι' ἐκεῖνος τί τὰ θέλει..., Ἄχ, τί μᾶς κάνει ὁ παλιοκάραβος!..

Ὁ κακόμοιρος ὁ μαῦρος θἄλεγες πὼς εἶχε πάθει καραβοφοβία. Καὶ βέβαιος πὼς δὲν θἄκουγα ἀπ' τὸ στόμα του τίποτα πιὸ λογικό, σώπασα ὥσπου μπήκαμε στὴ βάρκα καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ νησί.

Φτάσαμε στὴν καλύβα κατὰ τὶς τρεῖς τὸ ἀπόγεμα. Ἡ ἁπλὴ αὐτὴ ἀγροτικὴ κατοικία εἶχε, ὅπως πάντα, τὴν πιὸ φαιδρὴ καὶ γαλήνια ὄψη. Ὁ κάτοικος ὅμως, σήμερα, μοῦ φάνηκε ἄνω-κάτω.

Μὲ περίμενε μ' ἀνυπομονησία καὶ μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι σπασμωδικά. Τὸ κατάχλωμο πρόσωπό του κι' ἡ ἔκτακτη λάμψη τῶν ματιῶν του μεγάλωσαν τὶς ἀνησυχίες μου. Τὸν ρώτησα γιὰ τὴν ὑγεία του. Μοῦ ἀποκρίθηκε ἀόριστα, καὶ μὴ βρίσκοντας τί ἄλλο νὰ πῶ, τὸν ρώτησα ἂν τοῦ εἶχε ἐπιστρέψει τὸν χρυσοκάραβο ὁ κ. ὁπολοχαγός.

— Ναί, μοῦ ἀποκρίθηκε κοκκινίζοντας· ἔστειλα καὶ τὸν πῆρα τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, καὶ δὲν σκοπεύω πιὰ νὰ τὸν ἀποχωρισθῶ... Ξέρεις πὼς ὁ Δίας εἶχε δίκιο σ' αὐτὰ ποὺ μᾶς ἔλεγε;

— Σὲ ποιά;..

— Ναί, εἶχε δίκιο νὰ πιστεύη πὼς εἶναι χρυσός. Λοιπόν, φίλε μου, ὁ κάραβος αὐτὸς εἶναι προορισμένος νὰ μὲ ξαναπλουτίση! Ἀφοῦ ἡ τύχη εὐδόκησε νὰ μοῦ τὸν χαρίση, πρέπει νὰ τὸν μεταχειρισθῶ, γιὰ νὰ ἀνακαλύψω τὸ χρυσάφι ποὺ συμβολίζει μὲ τὸ χρῶμα του. Δία, φέρε μου τὸν κάραβο!

Ὁ μαῦρος διαμαρτυρήθηκε ζωηρά:

—Ἀ, μπά, μπά! Δὲ θέλω πιὰ νταραβέρια μὲ δαῦτον! Κόπιασε νὰ τὸν πάρης τοῦ λόγου σου.

— Πολὺ καλά!

Κι' ὁ Λέγκραν σηκώθηκε μὲ μεγάλη σπουδαιότητα, καὶ πῆγε νὰ πάρη τὸν κάραβό του, ποὺ τὸν εἶχε στὸ τραπέζι, φυλακισμένον κάτω ἀπὸ ἕνα γυάλινο κώδωνα.

Ἀληθινὰ ἦταν κάτι ἔκτακτο καὶ θαυμάσιο τὸ ἔντομο αὐτὸ μὲ τὰ τρία μαῦρα του στίγματα, τὰ κατάχρυσα φτερὰ καὶ τὸ βάρος ἐκεῖνο, ποὺ μὲ τὸ δίκιο του ἔκανε τὸ Δία νὰ πιστεύη πὼς ἦταν ὁλάκερος ἀπὸ χρυσάφι. Ἀλλὰ νὰ ποὺ τὴν ἴδια σχεδὸν γνώμη εἶχε τώρα κι' ὁ Λέγκραν ὁ ἴδιος! Αἴνιγμα ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ βρῶ τὴ λύση τοῦ.

— Ἔστειλα τὸ μαῦρο νὰ σὲ φωνάξη, πόλυτης ἐμπιστοσύνης μου. Ἄλλον ἀπὸ σένα δὲν γνωρίζω. Εἴτε ἐπιτύχη, εἴτε ἀποτύχη ὁ σκοπὸς αὐτῆς τῆς ἐκδρομῆς, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἔξαψη θὰ μοῦ περάση καὶ θὰ ἡσυχάσω.

— Θὰ κάμω γι' ἀγάπη σου ὅ,τι θέλεις. Δὲν μοῦ λὲς ὅμως, αὐτὴ ἡ ἐκδρομὴ ἔχει σχέση μὲ τὸ χρυσοκάραβο;

— Βεβαιότατα!

— Τότε,.. μοῦ κακοφαίνεται... ἀλλὰ δὲν θὰ μπορέσω νὰ λάβω μέρος...

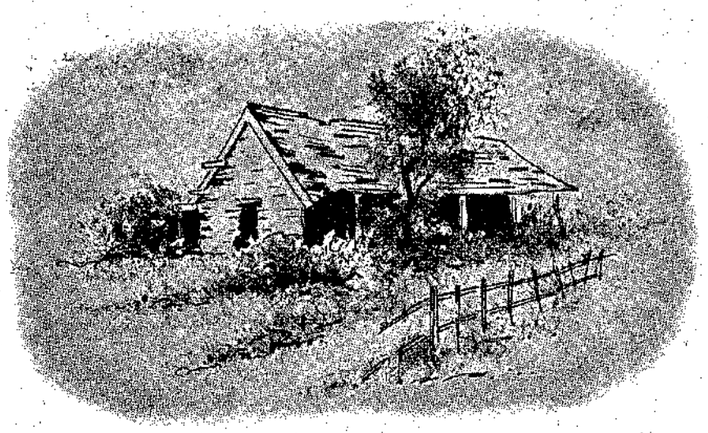

«Ἡ κατοικία εἶχε τὴν πιὸ φαιδρὴ καὶ γαλήνια ὄψη». (Σελ. 245, στ, α'.)

— Καὶ μένα μοῦ κακοφαίνεται πολύ, γιατὶ τότε θἀναγκασθῶ νὰ πάω μόνος μου, μὲ τὸ μαῦρο.

— Οἱ δυό σας, μοναχοί;.. Μὰ τρελάθηκες, φίλε μου; Καὶ πόσο θὰ διαρκέση αὐτὴ ἡ ἐκδρομή;

—Ὅλη τὴ νύχτα, ὑποθέτω. Θὰ φύγουμε τώρ' ἀμέσως, καὶ θἄμαστε πίσω αὔριο πρωΐ-πρωΐ.

— Μπορεῖς τουλάχιστο νὰ μοῦ δώσης τὸ λόγο τῆς τιμῆς σου, πὼς ἀφοῦ τελειώση ὁπωσδήποτε αὐτὴ ἡ ὑπόθεση τοῦ χρυσοκάραβου, θὰ γυρίσης ἐδῶ καὶ θὰ κάμης ὅ,τι σοῦ πῶ, σὰ νὰ ἤμουν γιατρός σου;

— Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι. Τώρα ὅμως πρέπει νὰ φεύγω, γιατὶ δὲν περισσεύει καιρός.

— Καλά, εἶπα μὲ κάποια βαρυθυμία. Μ' αὐτὴ τὴ συμφωνία, σὲ συνοδεύω.

Γ'.

Ἕνα κρανίο καρφωμένο σ' ἕνα δέντρο.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μαῦρο ὑπηρέτη, πήραμε μαζὶ καὶ τὸ μεγάλο σκύλο. Ὁ Δίας ἀκολουθοῦσε φορτωμένος τὸ δρεπάνι καὶ τὶς ἀξίνες καὶ κάθε τόσο ψιθυρίζοντας:

—Ἀνάθεμα σε, παλιοκάραβε!

Ἔπειτα ἐγὼ μὲ δυὸ κλεφτοφάναρα, καὶ μπροστά μας ὁ Λέγκραν κρατώντας δεμένο μ' ἕνα σπάγγο τὸν κάραβο καὶ διαγράφοντας μαγικοὺς κύκλους στὸν ἀέρα.

(Ἀκολουθεῖ) Μεταφρ. Ἐμ. Ρ. καὶ Γρ. Ξ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Ἐθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

μὲ σκίτσα τῆς δ. ΑΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

1. Πρώτη φορὰ μὲ τὸ βαπόρι.

Τἄβλεπα, τἄβλεπα καὶ τὰ ζήλευα, τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα βαπόρια, ποὺ μπαινόβγαιναν καθεμέρα στὸ λιμάνι τῆς Πάτρας, ἡ περνοῦσαν ἀπέξω στάνοιχτά. Μὰ ποτὲ δὲν ἀνέβηκα σὲ κανένα, οὔτε κἂν σὲ βάρκα μπῆκα, ὅσες μέρες μείναμε κεῖ. Γιατί δὲν παρουσιάστηκε ἀνάγκη, κάὶ χωρὶς ἀνάγκη, τίποτα δὲν κάναμε μεῖς, φτωχὰ παιδιὰ τῆς δουλειᾶς. Καθὼς εἴδατε, μόνο μιὰ μεγάλη Παρασκευὴ εὐκαιρήσαμε λίγο νὰ τριγυρίσουμε. Τὶς ἄλλες μέρες, καὶ τὴ Λαμπρὴ ἀκόμα, δουλεύαμε κλεισμένοι, καὶ δὲν πηγαίναμε σχεδὸν παρ' ἀπὸ τὸ σπίτι στὸ θέατρό μας κι' ἀπὸ τὸ θέατρο στὸ σπίτι μας.

Ἦταν πρωΐ. Κουβαλήσαμε τὰ πράγματά μας στὴν προκυμαία, — μὲ ψιχάλα ἀνοιξιάτικη, — τὰ φορτώσαμε σὲ μιὰ βάρκα, μπήκαμε καὶ μεῖς καὶ πήγαμε στὸ βαπόρι ποὺ θἄφευγε σὲ λίγο.

«Ἑρμούπολη» τὄλεγαν, — τὸ θυμᾶμαι πολὺ καλά, — κι' ἦταν ἀρκετὰ μεγάλο βαπόρι, ποὺ σὲ μένα μάλιστα φαινόταν σὰν ἕνα ὁλάκερο χωριὸ μέσα στὴ θάλασσα! .. Δὲ συλλογιόμουν πιὰ παρὰ τὴ διασκέδαση τοῦ ταξιδιοῦ ποὺ θὰ πρωτοχαιρόμουν. Ἀφοῦ τοποθετήσαμε μάλιστα τὰ πράγματά μας, καὶ λιγόστεψε ἡ παραζάλη τοῦ μπαρκαρίσματος, καὶ μπόρεσα νὰ καθήσω ἥσυχα σ' ἕνα πάγκο μὲ τὸ Μαυροῦκο κοντά μου, κάτω ἀπ' τὴν τέντα τοῦ βαποριοῦ ποὺ ἐμπόδιζε τὴ βροχή, αἰστάνθηκα μεγάλη εὐτυχία.

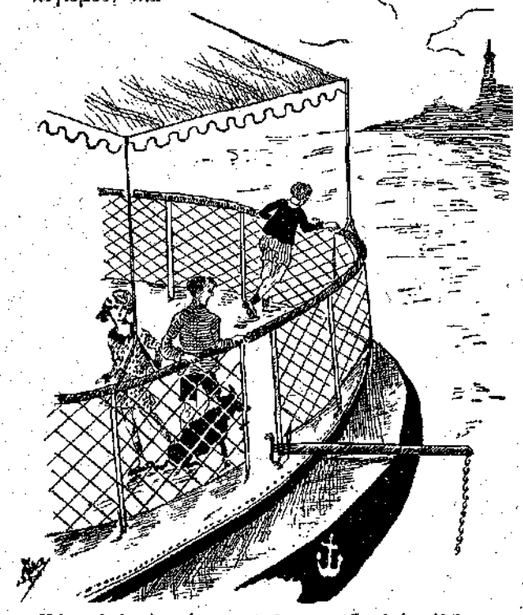

«Κάτω ἀπὸ τὴν τέντα τοῦ βαποριοῦ ποὺ ἐμπόδιζε τὴ βροχή . . .» (Σελ. 246, στ. β'.)

Πότε κοίταζα τὴν Πάτρα ποὺ ἄφινα, —καὶ μοῦ φαινόταν πὼς μἀποχαιρετοῦσε μ' ἕνα λυπημένο χαμόγελο, — πότε πρόσεχα σ' αὐτὰ ποὺ γίνονταν μέσα στὸ βαπόρι, — τὸ βίγτσι ἀνέβαζε ὁλοένα βαρέλια, δέματα, κάσσες, ἕνα σωρὸ πράμματα ποὺ τὰ κατάπινε τὸ ἀχόρταγο στόμα τοῦ ἀμπαριοῦ, — καὶ πότε κάρφωνα τὰ μάτια στὴ θάλασσα ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ τὴ σχίζη ἡ πλώρη . . .

Κι' ἦταν ἥσυχη ἡ θάλασσα, ἀτάραχη, μὲ πολὺ μικρὰ κυματάκια, κι' ὅλοι λέγανε πὼς θὰ κάναμε ταξίδι λαμπρό. Σὲ λίγο ἔπαψε κι' ἡ βροχὴ καὶ πρόβαλε ὁ ἥλιος, ποὺ κι' ὅταν ἔβρεχε ἀκόμα, ἔπαιζε κρυφτούλι μὲ τὰ σύννεφα.

— Πρίμα πάμε! εἶπε ὁ Φάνης.

—Ὥρα καλὴ στὴν πρύμη μας κι' ἀγέρας στὰ πανιά μας!

— Μόνο ποὺ δὲν ἔχουμε πανιά.

—Ἔχουμε ὅμως μηχανή, ποὺ εἶναι καλύτερο.

— Σὰν καρότσα δὲ μᾶς πάει;

—Ἀλήθεια.

— Ζαλίζεσαι, Δήμη;

— Καθόλου!

—Ἐσύ, Νίνα;

—Ἀ μπά!

— Οὔτ' ἐγώ.

Ποῦ νὰ ζαλιστῆ ὁ Φάνης! Τὸν ἔβλεπα νὰ τριγυρίζη στὸ βαπόρι σὰ στὸ σπίτι του. Ἐγὼ δὲν τολμοῦσα ἀκόμα, καὶ τὴν περισσότερη ὥρα καθόμουν... σὰ γέρος.

Λίγο-λίγο ἡ Πάτρα μἰκραινε, χανόταν· ἡ ἀντικρινὴ στεριὰ μεγάλωνε, ξεκαθάριζε· κι' ἀνάμεσο ἀπλωνόταν ἡ μεγάλη θάλασσα μὲ τὰ μικρὰ κύματά της, ποὺ ὁλοένα μεγάλωναν κι' αὐτά . . .

Ἄξαφνα εἶδα τὸν Πανάγαρη νὰ γυρεύη, μὲ κάποια ἀνησυχία, τὸ Φάνη. Ποῦ πῆγε; τί ἔγινε αὐτός; Ἡ Νίνα δὲν ἤξερε, οὔτ' ἐγώ. Μὰ ὁ Μαυροῦκος, σὰ νὰ κατάλαβε, σηκώθηκε καὶ κατέβηκε μιὰ σκαλίτσα κουνώντας τὴν οὐρά, σὰ νὰ μᾶς ἔγνεφε νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε.

— Πηγαίνετε μὲ τὸ Μαυροῦκο νὰ τὸν βρῆτε, μᾶς εἶπε ὁ Πανάγαρης. Καὶ φέρτε τον ἐδῶ. Δὲν πρέπει νὰ χωριζόσαστε!

Ἡ Νίνα κι' ἐγὼ πήραμε ξοπίσω τὸ σκύλο. Κατεβήκαμε ἕνα σωρὸ σκαλίτσες, περάσαμε ἕνα σωρὸ μακρινάρια, καὶ τέλος βρήκαμε τὸ Φάνη κάτω, βαθιά, νὰ κοιτάζη τὶς μηχανές.

—Ἀ, ἐδῶ εἴσαστε; μᾶς εἶπε· τώρα θἀρχόμουν ἀπάνω νὰ σᾶς πάρω . . . Ἰδές, Δήμη, πῶς δουλεύει ἡ ἀτμομηχανή.

Μοῦ ἔδειξε ποῦ βάζουν τὸ νερό, ἀπὸ ποῦ ρίχνουν τὰ κάρβουνα, ἀπὸ ποῦ βγάζουν τὶς στάχτες, ποῦ σχηματίζεται ὁ ἀτμός, καὶ μοῦ ἐξήγησε πῶς, μὲ τὴ φοβερὴ δύναμη ποὺ ἔχει ὅταν εἶναι κλεισμένος, κουνεῖ τὸν ἕλικα ποὺ κουνεῖ τὸ βαπόρι, καί. . . σφυρίζει κιόλα περνώντας ἀπὸ τὴ σειρήνα! Ἕνας θερμαστὴς ποὺ μᾶς παράστεκε, καλόβολος ἄνθρωπος, μᾶς ἐξηγοῦσε ὅσα δὲν ἤξερε κι' ὁ Φάνης.

Εἶχα βέβαια μιὰ ἰδέα γιὰ τὸν ἀτμὸ καὶ τὴν ἀτμομηχανή. Στὸ σχολεῖο μᾶς εἶχαν πεῖ γι' αὐτά. Μὰ τώρα ποὺ τἄβλεπα μὲ τὰ μάτια μου, στὴν πράξη, τὰ καταλάβαινα καλύτερα κι' εὐχαριστιόμουν πολύ.

Τί θάμα, ἀλήθεια, κι' αὐτὸ τὸ ἀτμοκίνητο πλοῖο! Ἀλλὰ πόσες χιλιάδες χρόνια χρειάστηκαν γιὰ νὰ φτάσουμε σ' αὐτό, ἀπὸ τὴν πρώτη σχεδία ἢ ἀπὸ τὴν πρώτη βαρκούλα ποὺ κατασκεύασε ὁ ἄνθρωπος μ' ἕναν κορμὸ δέντρου! Ἔτσι καὶ γιὰ τὴ συγκοινωνία στὴ στεριά, ἀπ' τὰ πρῶτα ἐκεῖνα χοντροφτιασμένα καὶ δυσκίνητα ἁμάξια, φτάσαμε σιγὰ-σιγὰ στὸ σιδηρόδρομο καὶ στ' αὐτοκίνητο. Ἡ χελώνα ἔγινε λαγός!

Ἀνεβήκαμε, πήραμε τὴν ἄδεια τοῦ Πανάγαρη κι' ἐξακολουθήσαμε νὰ τριγυρίζουμε ὅλοι μαζὶ τὸ βαπόρι. Ὁ Φάνης, ἀφοῦ ταξίδευα πρώτη φορά, ἤθελε νὰ τὰ ἴδω ὅλα.

Καὶ τί δὲν ἔβλεπα κεῖ-μέσα! Χωριὸ εἶπα; Σὰν πόλη μοῦ φαινόταν τώρα τὸ βαπόρι, μιὰ μικρὴ πόλη μὲ τοὺς δρόμους της, τὶς πλατεῖες της, τὰ σπίτια της, τὶς γειτονιές της, ἄλλες φτωχικές, ἐργατικές, — τὰ Γόφτικα νὰ ποῦμε, — ἄλλες πλούσιες, ἀρχοντικές, μὲ παλάτια.

Εἶχε καὶ τὸν ἄρχοντά της αὐτὴ ἡ πόλη: τὸν πλοίαρχο. Καθόταν ἐκεῖ ψηλά, στὴ γέφυρα, καὶ κοίταζε μὲ τὰ κιάλια του τὸ πέλαγο, καὶ κάθε τόσο χτυποῦσε ἕνα κουδούνι, —ντάγκ! ντάγκ!— ἢ μιλοῦσε στὸ χωνὶ τοῦ ἀκουστικοῦ ποὺ εἶχε δίπλα του κι' ἔδινε διαταγὲς στὸν τιμονιέρη.

Κάθε τόσο ὁ Φάνης μᾶς σταματοῦσε

γιὰ νὰ μᾶς δείξη πότε τὴν πυξίδα ποὺ ἦταν κοντὰ στὴ ρόδα τοῦ τιμονιοῦ, —τὴ θαυμαστὴ πυξίδα μὲ τὸ μαγνήτη, τὸ μπούσουλα τῶν ναυτικῶν, ποὺ ἀπὸ τότε ποὺ ἐφευρέθηκε, ἄρχισαν νὰ γίνουνται τὰ μεγάλα, τὰ κανονικὰ καὶ τὰ σίγουρα ταξίδια, — πότε μιὰ περίεργη μανούβρα ποὺ ἔκαναν οἱ ναῦτες, πότε ἕνα καράβι ποὺ περνοῦσε ἀπὸ μακριὰ κι' ἄσπριζαν στὸν ἥλιο τὰ πανιά του, πότε ἕνα ψαροκάϊκο ποὺ ἔρριχνε τὰ δίχτια κοντὰ σὲ μιὰ ἀκρογιαλιά.

Ὁ Πανάγαρης δὲν παρατηρίζε καθόταν καὶ φύλαγε τὰ «ζωντανά» του, ποὺ τὰ εἶχε κεῖ δίπλα του, καὶ κουβέντιαζε ἥσυχα μὲ ἡλικιωμένους ἐπιβάτες, ποὺ κάθονται κι' αὐτοὶ στὸ κατάστρωμα, ἄλλοι μ' ἕνα βιβλίο στὸ χέρι, ἄλλοι μὲ μιὰ ἐφημερίδα.

Ἄξαφνα τὸ βαπόρι σταμάτησε, χωρὶς νὰ μπῆ σὲ κανένα λιμάνι!

Παραξενεύτηκα κι' ἀνησύχησα. Μὴν ἐχάλασε ἡ μηχανή; μὴ θἄχαμε κανένα ναυάγιο;

Ἀλλὰ ὁ Φάνης μὲ ἡσύχασε. Εἴχαμε φτάσει στὸ Μεσολόγγι. Νά το κιόλα, ποὺ φαινόταν ἐκεῖ-πέρα! . . Ἐπειδὴ ὅμως τὸ Μεσολόγγι ἔχει μπροστὰ μιὰ μεγάλη ἄβαθη θάλασσα, μιὰ ρηχὴ λιμνοθάλασσα, τὸ βαπόρι δὲν μπορεῖ νὰ παραπλησιάση, ἀλλὰ στέκεται κεῖ-ἀπέξω κι' ἔρχονται οἱ βάρκες γιὰ νὰ φέρουν ἢ νὰ πάρουν ἐπιβάτες κι' ἐμπορεύματα.

— Θὰ βγοῦμε κι' ἐμεῖς; ρώτησα, ἄμα εἶδα τὴν πρώτη βάρκα.

— Ὄχι. Δὲν ἔχουμε καιρό. Τὸ βαπόρι θὰ ξαναφύγη ἀμέσως. Εἶπαν πὼς δὲν ἔχει πολλὰ ἐμπορεύματα σήμερα.

Κρίμα! Πῶς ἤθελα νἄβλεπα καὶ τὸ Μεσολόγγι, τὸ ἱστορικό, τὸ ἡρωϊκὸ Μεσολόγγι ποὺ εἶχα διαβάσει κι' εἶχ' ἀκούσει τόσα γι' αὐτό! Καὶ θυμώμουν τὴ μακρινὴ πολιορκία του στὴν Ἐπανάσταση, τὴν παλλικαρίσια του ἔξοδο, τὸ Μπότσαρη, τὸ Μπάϊρον ποὺ πῆγε νὰ πολεμήση καὶ πέθανε κεῖ...

Ἀλλὰ δὲν ἔβλεπα παρὰ μόνο τὴ λιμνοθάλασσα, — μιὰν ἀσπροκίτρινη λουρίδα, διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν καθαυτὸ θάλασσα, τὴ γαλάζια, — καὶ μιὰ στεριὰ χαμηλή, ὅπου μόλις ξεχώριζα μάντρες σπίτια καὶ δεντράκια.

Σταθήκαμε λίγη ὥρα. Οἱ μεσολογγίτικες βάρκες μὲ τὰ πανιά τους πλησίασαν τὸ βαπόρι. Ταξιδιώτες ἀνέβηκαν, ταξιδιώτες κατέβηκαν.

Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς κουβαλοῦσαν καὶ ψάρια, μεγάλα ψάρια λαχταριστά, τσιπούρες, κέφαλους, ἄλλα φρέσκα, ἄλλα παστά, πεταλια. Μερικοὶ εἶχαν κι' αὐγοτάραχα, ποὺ τὰ πουλοῦσαν στὸ βαπόρι. Καὶ θυμήθηκα, — γιατί πολλὲς φορὲς τὄχα ἀκούσει στὴν Πάτρα, πὼς ἡ λιμνοθάλασσα τοῦ Μεσολογγιοῦ βγάζει ἄφθονα καὶ νόστιμα ψάρια, φημισμένα σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, καὶ πὼς τὰ ἰχθυοτροφεῖα ἐκεῖ, τὰ διβάρια, εἶν' ἕνας πλοῦτος ὅπως σ' ἐμᾶς τὰ σταφιδάμπελα..

Διασκέδασα βλέποντας ἀπὸ πάνω αὐτὴ τὴν κίνηση, τὴ ζωηρὴ καὶ πολυθόρυβη.

Καὶ πάλι τὸ βαπόρι μας ξεκίνησε, ἐνῶ οἱ βάρκες μὲ τὰ πανιὰ γύριζαν στὸ Μεσολόγγι.

2. Στὴ Ζάκυνθο

Ἀπὸ τὴν Πάτρα ὥς τὸ Μεσολόγγι

«Κατεβήκαμε ἕνα σωρὸ σκαλίτσες...» (Σελ. 246, στ. γ'.)

εἴχαμε γαλήνη. Κι' ἐγὼ ὁ ἀμάθητος ἐνόμιζα πιὰ πὼς ἔτσι εὔκολο κι' ἔτσι εὐχάριστο θἄταν πάντα τὸ ταξίδι μὲ τὸ βαπόρι.

Ἀλλὰ καθὼς πλησιάζαμε τὸν Ἄραξο, τἀκρωτήρι ποὺ κοινὰ λέγεται Πάπας, κι' ἑτοιμαζόμαστε νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸν κόλπο τῆς Πάτρας στὸ Ἰόνιο, ἡ θάλασσα ἄρχισε νἀγριεύη καὶ τὸ βαπόρι νὰ σκαμπανεβάζη.

Δὲν ἦταν βέβαια καμμιὰ μεγάλη τρικυμία. Ἐμένα ὅμως, ποὺ δὲν περίμενα νὰ κουνιέται ἔτσι κοτζὰ-βαπόρι, μοῦ φάνηκε κοσμοχαλασιὰ κι' ἐνόμισα γιὰ μιὰ στιγμὴ πὼς ἤρθε ἡ τελευταία μας ὥρα! Καθόμουν κολλητὰ στὸ κάσσαρο μὲ τὴ ράχη ἀκουμπισμένη στὸν ξυλόταιχο, ἔβλεπα τἀφρισμένα κύματα ποὺ ἐρχόνταν, κι' ἔλεγα πὼς τώρα-δά θὰ μᾶς καταπιοῦν!

— Λὲς νὰ πνιγοῦμε; εἶπα μιὰ στιγμὴ τοῦ Φάνη.

— Φοβητσάρη! μοῦ ἀποκρίθηκε γελώντας· πνίγονται μὲ μιὰ μικρὴ θαλασσαταραχή; Μὰ ἴδές, ἴδες ἂν φοβᾶται κανένας!

Φοβητσάρης ὄχι, δὲν ἤμουν. Ἤμουν μόνο ἀσυνείθιστος. Κι' ἐκεῖνο ποὺ μ' ἔκανε νὰ ἴδῶ ὁ Φάνης, μὲ ἡσύχασε ἀμέσως: Ἀλήθεια, οὔτε ὁ Πανάγαρης, οὔτε κανένας ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες ποὺ ἦταν στὸ κατάστρωμα, δὲν ἔδειχνε σημάδια φόβου. Ἄλλοι, ἥσυχα καθισμένοι, κοίταζαν τὴ θάλασσα, σὰ νὰ τοὺς διασκέδαζε πολὺ τὸ κυνηγητὸ τῶν κυμάτων. Ἄλλοι σουλατσάριζαν κιόλα, χωρὶς νὰ πιάνουνται ἀπὸ πουθενὰ καὶ χωρὶς νὰ πέφτουν χάμω. Ἂν πῆτε καὶ γιὰ τοὺς ναῦτες, τοὺς μούτσους, τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βαποριοῦ, αὐτοὶ περπατοῦσαν κι' ἔτρεχαν μ' ὅση εὐκολία κι' ὁ Μαυροῦκος.

Θυμήθηκα τότε ἐκεῖνα ποὺ μοῦ εἶπε ὁ Φάνης στὸ τραῖνο γιὰ τοὺς σιδηροδρομικούς, καὶ συλλογίστηκα πὼς ἔτσι θὰ συνήθιζα κι' ἐγὼ ὕστερ' ἀπὸ δυὸ-τρία ταξίδια.

(Ἀκολουθεῖ)

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

Ο ΦΑΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΕΤΣΙΝΟΛΑΔΟ

Εἶναι πολὺ κοινή, στὴν Ἑπτάνησο πρὸ πάντων, ἡ παροιμία «τί ἔχει νὰ κάνη ὁ Φάντες μὲ τὸ λιοντερίστινο (ρετσινόλαδο)», ποὺ τὴ λένε ὅταν συσχετίζη κανένας πράγματα ἄσχετα. Ἡ παροιμία αὐτὴ βγῆκε ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο περιστατικό.

Ἕνα βράδυ, στὸ Ἀργοστόλι, ἔπαιζαν χαρτιὰ σὲ κάποιο σπίτι, ἕνας δικηγόρος, ἕνας φαρμακοποιὸς καὶ μερικοὶ ἄλλοι φίλοι. Ὁ φαρμακοποιός, ἀφοῦ ἔχασε ὅσα εἶχε μαζί του, ἔμεινε κι' ἕνα μικρὸ χρέος στὸ δικηγόρο.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, αὐτὸς χρειάστηκε ρετσινόλαδο. Πῆγε λοιπὸν στὸ φαρμακοποιὸ ποὺ τοῦ ἔδωσε.

— Πόσο κάνει; τὸν ρώτησε.

— Μιὰ καὶ πενήντα.

— Καλά, τοῦ λέει· κράτησέ τα ἀπὸ κεῖνα ποὺ μοῦ χρωστᾶς.

Ὁ φαρμακοποιός, ποὺ εἶχε ξεχάσει κιόλα τὸ χρέος, ἀπόρησε:

— Ποιά; . .

— Δὲ θυμάσαι; . . τὸ δίδραχμο ποὺ μοῦ ἔμεινες, προχτὲς ποὺ παίζαμε . . . κι' ἔχασες τόσα λεφτὰ στὸ Φάντε; . .

Ὁ φαρμακοποιὸς φουρκίστηκε.

— Ἀ, ὄχι, φίλε μου! φώναξε. Ἐκεῖνα θὰ τὰ κιτάρουμε ὅταν ξαναπαίξουμε. Αὐτὰ τώρα θὰ μοῦ τὰ πληρώσης. Τί ἔχει νὰ κάνη, σὲ παρακαλῶ, ὁ Φάντες μὲ τὸ λιοντερίστινο;

Κι' ὁ λόγος ἔμεινε.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΑ ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΙΜΗΛΙΟ

Ἀγαπητοί μου,

Ι συγκινητικὸ ποὺ εἶναι νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸ γράψιμο, καὶ μάλιστα τὴν ἴδια τὴν ὑπογραφή, ἑνὸς μεγάλου ἀνθρώπου! Εἶναι πιὸ συγκινητικὸ ἴσως παρὰ νὰ βλέπῃ τὴν εἰκόνα του. Ἀλλὰ καὶ πολὺ πιὸ σπάνιο. Ποιὸς εἶδε, παραδείγματος χάρη, τὸ γράψιμο, τὴν ὑπογραφή, κανενὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους τῆς ἀρχαιότητας; Πολλῶν διατηρήθηκε ἡ μορφὴ ἀπὸ νομίσματα, ἀπὸ ἀγάλματα, ἀπὸ ἀνάγλυφα, ἀπὸ εἰκόνες. Ἀλλὰ ποτέ, πουθενὰ δὲν βρέθηκε πλίνθος, ἀδάκιο, πάπυρος ἢ περγαμηνὴ μ' ἕν' αὐτόγραφο τοῦ Περικλῆ, τοῦ Θεμιστοκλῆ, τοῦ Ἀριστοτέλη, τοῦ Σοφοκλῆ, τοῦ Αἰσχύλου καὶ πάει λέοντας. Ἀλλὰ κι' ἀπὸ νεώτερους χρόνους, λιγοστὰ τέτοια μνημεῖα ἔφτασαν ὡς ἐμᾶς. Παραδείγματος χάρη, τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου δὲν θὰ γνωρίζαμε τὸ γράψιμο καὶ τὴν ὑπογραφή, ἂν κατὰ τύχη δὲν σωζόταν ἕνα του, ἕνα καὶ μόνο χρυσόβουλλο. Καὶ γιὰ νὰ καταλάβετε καλύτερα τί ἀξία ἔχει μιὰ τέτοια περγαμηνὴ καὶ πῶς κάνουν οἱ ἄνθρωποι γι' αὐτήν, ἀρκεῖ νὰ μάθετε τὸ ἑξῆς: Τὸ χρυσόβουλλο ἐκεῖνο, τὸ μοναδικό, τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ὡς τὸ 1919, βρισκόταν στὸ Ἀρχειοφυλακεῖο τῆς Βιέννης. Σήμερα βρίσκεται στὴν Ἀκαδημία τοῦ Βελιγραδίου. Γιατὶ μετὰ τὸν πόλεμο, ποὺ εἶχε τόσο κακὸ τέλος γιὰ τὴν Αὐστρία, ἡ Τσεχοσλοβακία, ἀγάμεσα σὲ τόσα ἄλλα, ζήτησε νὰ τῆς πάρῃ καὶ τὸ χρυσόβουλλο, γιατί, λέει, ἦταν δική της πιὰ ἡ δαλματικὴ πόλη, ὅπου εἶχε βρεθεῖ στὴν ἀρχή. Κι' ἡ συνθήκη τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, μὲ εἰδικὸ ἄρθρο, τῆς τὸ παρεχώρησε!

Ἔτσι τὸ αὐτόγραφο τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ τὸ ἔχουν καὶ τὸ φυλάνε, σὰν ἐθνικό τους κειμήλιο, οἱ Σέρβοι. Ἔ, βέβαια, δὲν τοὺς εἶναι τόσο ξένο: Ἕνα μέρος τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας ἀποτελοῦσαν μιὰ φορὰ κι' αὐτοί, δικός τους βασιλιὰς ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ὅπως καὶ δικός μας. Ἀλλὰ ἐμᾶς θὰ μᾶς ἄξιζε περισσότερο, ἐμεῖς ἔπρεπε νἄχουμε τὸ μοναδικὸ χρυσόβουλλο, γιατὶ ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ἦταν Ἕλληνας, κι' ἑλληνικὴ ἡ Αὐτοκρατορία του, ἑλληνικὴ κι' ἡ γλῶσσα του. ἑλληνικὴ κι' ἡ ψυχή του... Καὶ σὰ νὰ εἶδε ὁ Θεὸς αὐτὸ τὸ ἄδικο, ἔκαμε νὰ βρεθῇ καὶ δεύτερο χρυσόβουλλο μὲ τὴν ὑπογραφή του, κι' αὐτὸ νὰ τὸ ἀποκτήσῃ ἡ Ἑλλάδα. Μάλιστα! Ὁ καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας στὸ Πανεπιστήμιο κ. Σωκράτης Κουγέας ἔλαβε πρὸ πέντε ἐτῶν, ἀπὸ ἐπιφανῆ ξένο, – δὲ λέει τὄνομά του οὔτε τὸν τόπο του, – μιὰ κιτρινισμένη περγαμηνή, ποὺ τὴν εἶχε ἀγοράσει σ' ἕνα ἀρχαιοπωλεῖο. Φαντασθῆτε τώρα τὴν ἔκπληξη καὶ τὴ συγκίνηση τοῦ ἕλληνα ἱστορικοῦ, ὅταν, ξεδιπλώνοντας τὴν περγαμηνὴ «θαμπώθηκε ἀπὸ τὴν ἰδιόχειρη, ἐρυθρόγραφη ὑπογραφὴ» τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου! Φυσικά, δὲν τὴ δημοσίευσε ἀμέσως τὴν περγαμηνή του. Ἔπρεπε νὰ τὴ μελετήσῃ, νὰ τὴν παραβάλῃ, νὰ τὴν ἐξακριβώσῃ, νὰ τὴν ἐξηγήσῃ. Ἀλλὰ κι' ἡ μεγάλη αὐτὴ ἐργασία τελείωσε κι' ὁ κ. Κουγέας δημοσιευει τώρα τὴν περγαμηνὴ πανομοιότυπη, μ' ἕνα σοφὸ ἱστορικὸ σημείωμα, ποὺ ἔχει ὅλες τὶς ἀναγκαῖες πληροφορίες κι' ἐξηγήσεις.

Τὴν ἴδια ἔκπληξη, τὴν ἴδια συγκίνηση εἶχα, παιδιά μου, κι' ἐγὼ ὅταν ἔλαβα αὐτὸ τὸ φυλλάδιο καί, ξεδιπλώνοντας ἕνα μεγάλο πολυδιπλωμένο κιτρινωπὸ χαρτὶ ποὺ ἔχει στὸ τέλος, ἀντίκρυσα τὴν ὑπογραφή—τὴν ἰδιόχειρη κι' ἐρυθρόγραφη,—τοῦ Αὐτοκράτορά μας! Τί μεγαλοπρέπεια ποὺ τὴν ἔχει! Καθαυτὸ αὐτοκρατορική. Πιάνει, μὲ μεγάλο, ἀραιὸ κάπως γράψιμο, δυὸ ἀράδες πέρα πέρα. Καὶ λέει:

✝ *Κωνσταντῖνος ἐν Χριστῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ τῶν Ρωμαίων ὁ Παλαιολόγος:* †

Ἀλλὰ κι' ὁλάκερο τὸ βασιλικὸ ἔγγραφο, ὁ «χρυσόβουλλος λόγος», – σὰ νὰ λέμε τὸ διάταγμα τὸ ἐπικυρωμένο μὲ τὴ χρυσὴ σφραγίδα, – εἶναι μεγαλοπρεπέστατο. Γραμμένο, καθὼς εἴπαμε, σὲ περγαμηνή, ποὺ ἔχει μῆκος 54 ἑκατ. καὶ πλάτος 38,5, μὲ ὡραιότατο καὶ καθαρότατο γράψιμο, – διατηρεῖται δὲ καὶ θαυμάσια, – ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὑπογραφή, ἔχει ἀκόμα καὶ μερικὲς λέξεις, γραμμένες μὲ τὸ χέρι τοῦ Αὐτοκράτορα, κόκκινες κι' αὐτὲς ἀπάνω στὸ μαῦρο κείμενο τοῦ γραφέα. Καὶ πρῶτα-πρῶτα, ὅπου ἀναφέρεται ἡ λέξη ***λόγος*** («ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος», «τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον») ὁ Αὐτοκράτορας τὴν γράφει μὲ κόκκινο στὸ ἐπίτηδες ἀφιμένο κενό. Ἐπίσης τὄνομα τοῦ μηνός, «***Φεβρουάριον***», καὶ τὸν τελευταῖο ἀριθμὸ τῆς χρονολογίας, «***ἑβδόμου***».

Γιατὶ τὸ αὐτοκρατορικὸ αὐτὸ διάταγμα ἐξαπολύθηκε τὸν Φεβρουάριο μῆνα τοῦ ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἑβδόμου (6957) ἀπὸ κτίσεως κόσμου, δηλαδὴ 1449 ἀπὸ Χριστοῦ. Κι' εἶναι ἀρχαιότερο κατὰ δύο ἔτη ἀπὸ τὸ ἄλλο ποὺ ἔχουν οἱ Σέρβοι (1451), κι' ἴσως τὸ πρῶτο ποὺ ὑπόγραψε ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ἄμα ἔγινε Αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου, πρὶν πάῃ μάλιστα στὴν πρωτεύουσά του, ὅσο ἦταν ἀκόμα στὸ Μυστρᾶ, ὅπου, καθὼς ξέρουμε ἀπὸ τὴν Ἱστορία, ἔγινε ἡ στέψη του στὶς 6 Ἰανουαρίου 1449, ἐνῶ στὴν Πόλη ἀποβιβάστηκε μόλις στὶς 12 Μαρτίου. Ἀλλὰ τὸ θέμα καὶ τῶν δύο χρυσοβούλλων εἶναι περίπου τὸ ἴδιο. Μὲ τοῦτο, ὁ Αὐτοκράτορας «εὐδοκεῖ, προστάττει καὶ διορίζεται» διάφορα προνόμια στὴν οἰκογένεια τῶν Γεμιστῶν· μ' ἐκεῖνο ποὺ ἔχουν οἱ Σέρβοι, παραχωρεῖ ἐπίσης, προνόμια στοὺς Ραγουζαίους. Φυσικά, ἕνα τέτοιο ἔγγραφο ἔχει κι' ἱστορικὴ σημασία· καὶ μάλιστα τὸ δικό μας ποὺ διαφωτίζει τόσα σχετικὰ μὲ τὴν οἰκογένεια τοῦ Πλήθωνα Γεμιστοῦ, τοῦ μεγάλου φιλοσόφου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε! Ἐμᾶς μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου. Γι' αὐτὴν καὶ μόνο ἡ περγαμηνὴ ἔχει τόσο μεγάλη ἀξία· γι' αὐτὴν καὶ μόνο ἀποτελεῖ ἐθνικὸ κειμήλιο ἀπὸ τὰ πολυτιμότερά μας.

Εἶπα παραπάνω πῶς τὸ χρυσόβουλλο βρίσκεται στὴν Ἑλλάδα. Κι' ἐλπίζω νὰ μείνῃ γιὰ πάντα. Ἂν χαρίστηκε στὸν κ. Κουγέα, αὐτὸς βέβαια θὰ τὸ καταθέσῃ στὸ Ἐθνολογικὸ Μουσεῖο· ἂν πάλι εἶναι ξένο, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησῃ θὰ τὸ ἀγοράσῃ ὅσα κι' ἂν ζητῇ ὁ ἰδιοκτήτης. Ὁ μελετητὴς κι' ὁ ἐκδότης του δὲν μᾶς λέει τίποτα γι' αὐτό· μὰ δὲν πιστεύω ποτὲ νὰ λυπηθῇ τὸ Κράτος χρήματα, γιὰ νἄχῃ ἡ Ἑλλάδα, ἀνάμεσα στἄλλα της ἐθνικὰ κειμήλια, κι' ἕν' αὐτόγραφο,—πόσο συγκινητικό, πόσο ὑποβλητικό, Θέ μου!—τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ!..

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

Ο ΣΟΦΟΣ

Γνωριστήκαμε καὶ γινήκαμε φίλοι μὲ τὸ μικρούλη τὸ Σόφο, ὄχι καὶ πολὺ εὔκολα. Ἦταν τότε ποὺ εἴχαμε κάνει τὴ μεγάλη ἐκδρομὴ τοῦ Πανεπιστημίου, τὴν περιοδεία μας δηλαδὴ στὴ Μακεδονία ποὺ τὸ τέρμα της ἦταν τὰ Βοδενά. Ἐκεῖ σὰ φτάσαμε, ὕστερα ἀπὸ δεξιώσεις καὶ καλωσωρίσματα, τρέξαμε ὅλοι «δίκην ἀγέλης ἀγρίων θηρίων», ὅπως ἔλεγε κάποιος καθηγητής μας, στοὺς περίφημους καταρράχτες, τοὺς ὀνομαστοὺς δὰ τῶν Βοδενῶν. Ἐκεῖ ἦταν σωστὸς παγζουρλισμός! Κόνταχ, φωτογραφίες, πόζες, φωνές, κακό, πανδαιμόνιο... Πῶς νὰ θαυμάσεις τὴν «ἀγριότητα τοῦ μέρους» ὅπως ἔλεγαν οἱ ρωμαντικοί μας, ποὺ οἱ κακόμοιροι οἱ καταρράχτες, μὲς στὶς φωνὲς καὶ στὰ πολύχρωμα φορέματα τῶν κοριτσιῶν, φάνταζαν πιὸ ἤρεμοι καὶ πιὸ κοσμικοὶ ἀπὸ τὴν Πλατεῖα τοῦ Συντάγματος!..

Ἀφοῦ κοίταξα παντοῦ, ἄκουσα τὸ μουρμουριτὸ τῶν τρεχούμενων νερῶν—ὅσο κατάφερα ν' ἀκούσω μέσα στὴν ὀχλαβοή— δροσίστηκα, ἔβγαλα φωτογραφία, θαύμασα, χάρτασα... κουράστηκα ἐπιτέλους!

Κατάφερα τότε νὰ ξεφύγω ἀπ' τὸ παγδαιμόνιο, πῆρα ἕνα μονοπάτι καὶ τράβηξα κάτω. Ἔφτασα πέρα, στὰ χωράφια. Βρῆκα ἐκεῖ μιὰ σκιὰ καὶ ἑτοιμάστηκα νὰ βολευτῶ ἀναπαυτικὰ γιὰ κάμποσες ὧρες. Περιεργάστηκα τριγύρω, κανείς. Ἀ ὡραῖα λοιπόν. Ἐπιτέλους θὰ ἡσυχάσω! Πῶς βούϊζαν τ' αὐτιά μου ἀκόμα ἀπὸ τὶς φωνὲς καὶ τὸ τραῖνο! Ἀ, μὰ σᾶς βαρέθηκα ὅλους, φίλοι μου! Ἡσυχάζω. Κλείνω καὶ τὰ μάτια γιὰ μεγαλύτερη... ἀσφάλεια.

... Κοιμήθηκα; δὲν ξέρω. Ἄνοιξα ξαφνικὰ τὰ μάτια μου χωρὶς ν' ἀκούσω τίποτα. Τί ἦταν αὐτὸ τὸ πρᾶμα ποὺ κουνιόταν κάτω ἀπὸ κεῖνο τὸ δέντρο: Ἄ, ἕνα ἀγοράκι! Τί γουστόζο ποὺ ἦταν! Ἕνα μαῦρο σγουρὸ κεφαλάκι καὶ ἕνα ἐξυπνο μουτράκι μπόρεσα νὰ διακρίνω. Τουαλέτα κάπως... ἀτημέλητη! Ἕνα πουκαμισάκι ποὺ κάποτε θἆταν ἄσπρο τόνα μανίκι κρεμόταν ὡς τὰ νύχια, καὶ τἄλλο, ξεσκισμένο, ἄφνε τὸ μπρατσάκι του γυμνό. Ἕνα φαρδὺ καὶ μακρὺ παντελόνι ποὺ τὸ κρατοῦσε τιράντα. Παπούτσια καὶ κάλτσες ἀπουσίαζαν.

Ὁ ἀπρόοπτος ἐπισκέπτης σκάλιζε τὸ χῶμα μὲ ὕφος σοβαρὸ καὶ κατσουφιασμένο. Ἴσως νὰ θύμωσε ποὺ τοῦ τάραξε τὴν ἡσυχία. Πότε-πότε σήκωνε τὸ κεφαλάκι του καὶ μοῦρριχνε κρυφὲς ματιές. Ἔκανα καὶ γὼ τὸ ἴδιο.

«Νὰ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ θὰ μποροῦσα νὰ κουβεντιάσω σοβαρὰ ἐπιτέλους!» συλλογίστηκα. Οἱ συνάδελφοί μου, ὅσοι ἦταν ρωμαντικοί, ἔλεγαν στίχους, οἱ ἄλλοι καλαμπούρια... Κ' ἔπειτα θἄχε ἐνδιαφέρον τὸ σγουρὸ αὐτὸ κεφαλάκι περσότερο ἀπὸ τοὺς καταρράχτες! Ἔπρεπε νὰ τὸ καλέσω καταλλήλως γιὰ νὰ μὴ μοῦ θυμώσει καὶ φύγει. Εἰς ἐνέργεια τὴν παιδαγωγική μας μέθοδο! Ἐπικαλέσθηκα εἰς βοήθειά μου τὴν «Ψυχολογία Παιδὸς» τοῦ κ. καθηγητή μας, ἀλλὰ μάταια. Δὲ μὲ φωτίζανε διόλου τὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα. Στὴ μπάντα ὅλα λοιπόν.

Ἔβγαλα τὴ σακούλα κι' ἔκανα πῶς τρώγω... Τί ἄσκημος παιδαγωγικὸς τρόπος! Μοῦ φάνηκε πῶς μοῦρριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιά. Τὰ παράτησα ἀμέσως ἀπότομα καὶ τοῦ εἶπα:

— Δασκάλα ἐγώ; Ποῦ βρέθηκα; Δὲν ἔγινα ἀκόμα. Κι' ἔπειτα γιατί; τί σοῦ κάνανε οἱ δασκάλες;

— Ἡ δασκάλα μ' ἔδιωξε ἀπὸ τὸ σκολειό. Κι' ἡ θειά μου δὲ μὲ ξανάφισε νὰ πάω,

— Ποιὸς ξέρει τί θἄκανες! Δὲ θἀγαποῦσες τὰ γράμματα...

Σήκωσε τὸ κεφαλάκι ψηλά.

— Δὲν τἀγαποῦσα; Ἀφοῦ... ἀφοῦ τἄξερα καλύτερα ἀπ' ὅλους!

— Καλά. Ἐγὼ σὲ πιστεύω. Μὰ δὲν ἔρχεσαι κοντά μου; Δὲν εἶμαι κακιὰ ἐγώ. Νά, ἤθελα νὰ μοῦ κρατήσεις λίγη συντροφιὰ ποὺ εἶμαι μονάχη μου.

— Χί, χί! Μονάχη σας; Ἔχετε ἕνα κόσμο μαζί σας καὶ εἶσαστε μονάχη;

— Ναί, μὰ βαρέθηκα. Μοῦ πῆραν ταῦτιὰ κεῖ κάτω στοὺς καταρράχτες. Ἤρθα νὰ ξεκουραστῶ... ἂν ἤθελες νὰ μοῦ κάνεις συντροφιά...

Στάθηκε μιὰ στιγμὴ συλλογισμένο, κοιτάζοντας πέρα.

— Ἀλήθεια, τί θόρυβο κάνουν. Σὰ νὰ μὴν ἔχουν ξαναδεῖ νερά. Ἐσεῖς στὴν πατρίδα σας δὲν ἔχετε νερά;

— Ἔχουμε, μὰ λιγώτερα.

— Ἔ, καλά. Κι' εἶναι ἀνάγκη νὰ χαλᾶνε τὸν κόσμο; Πῶς κάνουν!.. Ἀλήθεια, βαριέται κανείς!

Ἔβγαλα ἕνα-δυὸ φορές.

— Ἔ, μικρούλη! Δὲν ἔρχεσαι κοντά;

— Ὄχι, δὲν ἔρχουμαι...

— Γιατί;

— Γιατὶ εἶσαστε δασκάλα...

Χμ, ἀντιπάθεια στὶς δασκάλες θἄχει ὁ μικρούλης. Ποιὸς ξέρει!..

Δὲ μίλησα, κάνοντας πῶς δὲν τὸν προσέχω. Θυμήθηκα ὅμως πῶς ἔχω στὴν τσάντα μου κουλουράκια καὶ μπισκότα. Ἔβγαλα τὴ σακούλα κι' ἔκανα πῶς τρώγω... Τί ἄσκημος παιδαγωγικὸς τρόπος! Μοῦ φάνηκε πῶς μοῦρριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιά. Τὰ παράτησα ἀμέσως ἀπότομα καὶ τοῦ εἶπα:

— Δασκάλα ἐγώ; Ποῦ βρέθηκα; Δὲν ἔγινα ἀκόμα. Κι' ἔπειτα γιατί; τί σοῦ κάνανε οἱ δασκάλες;

— Ἡ δασκάλα μ' ἔδιωξε ἀπὸ τὸ σκολειό. Κι' ἡ θειά μου δὲ μὲ ξανάφισε νὰ πάω,

— Ποιὸς ξέρει τί θἄκανες! Δὲ θἀγαποῦσες τὰ γράμματα...

Σήκωσε τὸ κεφαλάκι ψηλά.

— Δὲν τἀγαποῦσα; Ἀφοῦ... ἀφοῦ τἄξερα καλύτερα ἀπ' ὅλους!

— Καλά. Ἐγὼ σὲ πιστεύω. Μὰ δὲν ἔρχεσαι κοντά μου; Δὲν εἶμαι κακιὰ ἐγώ. Νά, ἤθελα νὰ μοῦ κρατήσεις λίγη συντροφιὰ ποὺ εἶμαι μονάχη μου.

— Χί, χί! Μονάχη σας; Ἔχετε ἕνα κόσμο μαζί σας καὶ εἶσαστε μονάχη;

— Ναί, μὰ βαρέθηκα. Μοῦ πῆραν ταῦτιὰ κεῖ κάτω στοὺς καταρράχτες. Ἤρθα νὰ ξεκουραστῶ... ἂν ἤθελες νὰ μοῦ κάνεις συντροφιά...

Στάθηκε μιὰ στιγμὴ συλλογισμένο, κοιτάζοντας πέρα.

— Ἀλήθεια, τί θόρυβο κάνουν. Σὰ νὰ μὴν ἔχουν ξαναδεῖ νερά. Ἐσεῖς στὴν πατρίδα σας δὲν ἔχετε νερά;

— Ἔχουμε, μὰ λιγώτερα.

— Ἔ, καλά. Κι' εἶναι ἀνάγκη νὰ χαλᾶνε τὸν κόσμο; Πῶς κάνουν!.. Ἀλήθεια, βαριέται κανείς!

Φιλοσοφοῦσε ὁ μικρούλης... Μὰ τί πεισματάρης! Νὰ μὴ θέλει νὰ πλησιάσει... Ἔκλεισα τὰ μάτια μου πάλι σὰν κουρασμένη, Μὰ τὸν παρακολουθοῦσα κρυφὰ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ. Τὸν εἶδα νὰ σηκώνεται ἀπάνω. Πέταξε τὸ σίδερο ποὺ κρατοῦσε καὶ ξετίναξε λίγο τὸ πανταλόνι του. Καὶ στάθηκε ὀρθὸς γιὰ μιὰ στιγμὴ διστάζοντας.

Ξαφνικά, μὲ δυὸ-τρία γρήγορα βήματα, βρέθηκε κοντά μου.

— Ἀ. ἦρθες; ἄνοιξα τὰ μάτια γρήγορα. Μπράβο! Εἴμαστε φίλοι τώρα, ἔ;

Δὲ μίλησε, μὰ μὲ κοίταξε. Τί φωτεινὸ μουτράκι!

— Πῶς σὲ λένε;

— Σόφο. Ἔσᾶς;

— Μαρία. Καὶ τί θὰ πεῖ Σόφος;

— Σοφοκλῆς, μοῦ εἶπε σοβαρά. Ξέρετε τί ἦταν ὁ Σοφοκλῆς; (ὄχι, ποῦ νἄξερα;)... ἕνας μεγάλος σοφός! Ἔγραψε καὶ βιβλία, οὔ, πολλά.. Ἡ δασκάλα μου μοῦ τὄχε πεῖ.

— Ποιά; Ἐκείνη ποὺ σ' ἔδιωξε;

Χαμήλωσε τὸ κεφαλάκι.

— Ναί...

Κρίσιμη στιγμή.

— Γιὰ πές μου τώρα, γιατί σἔδιωξε;

— Μὰ νά: εἴχαμε τσακωθεῖ μὲ τὸ φίλο μου τὸν Ἀντρέα, κι' ἐγὼ θύμωσα τόσο ποὺ τοῦ πέταξα μιὰ πέτρα. Τὸν βρῆκε στὸ κεφάλι. Οὔ, αἵματα ποὺ τρέχανε, νὰ βλέπατε!.. Ἐγὼ ὅμως δὲν ἤθελα νὰ τὸν χτυπήσω ἔτσι... νὰ τρέχουν αἵματα... Ἀφοῦ... μμ... ναί... ἀφοῦ ἔκλαιγα κι' ἐγὼ—μέσα μου ὅμως—ποὺ τὸν χτύπησα ἔτσι. Μὰ κεῖνος πῆγε στὴ δασκάλα καὶ πῆρε καὶ τὴ μάννα του μαζί. Τότες ἡ δασκάλα μου φώναξε τὴ θειά μου καὶ τῆς εἶπε ἕνα σωρό... Δὲ μὲ ξανάφησαν πιὰ νὰ πάω σκολειό. Τοῦ χρόνου ἡ θειά μου θὰ μὲ βάλει στὸ τσαγγαράδικο τοῦ μπάρμπα-Κώστα.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΑΚΗ

ΤΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΤΟΥ ΜΠΕΜΠΗ-ΚΟΥΝΕΛΗ

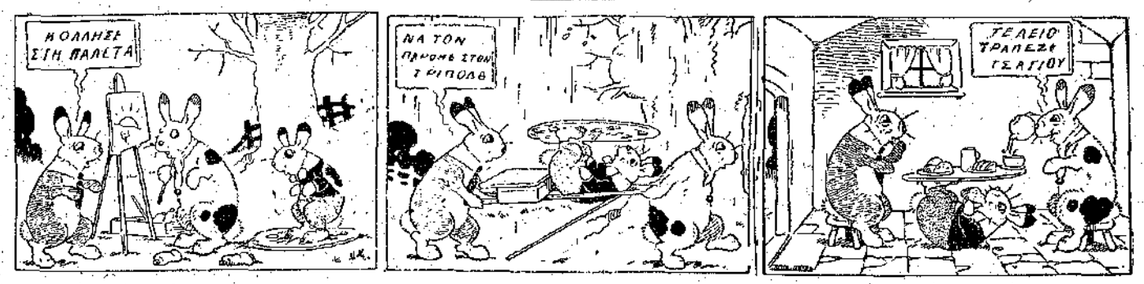

«Πάντα ἀποροῦσα πῶς κολλᾶ ἡ μπογιὰ στὸν κανναβά», εἶπε ὁ Μπέμπης-Κουνέλης, «μὰ τώρα κατάλαβα, γιατὶ κόλλησα ὁ ἴδιος.» Μὰ σὰν ἔξυπνα κουνέλια, ὁ Σταχτερούλης κι' ὁ Πηδηκτὸς βρῆκαν τρόπο νὰ τὸν φέρουν σπίτι πάνω στὸν τρίποδα. Στὸ δρόμο ἄρχισε νὰ βρέχῃ, κι' ὁ Μπέμπης ἦταν καταχαρούμενος, γιατὶ εἶχε τὴν παλέτα γιὰ ὀμπρέλλα. Ἡ χαρά του ὅμως δὲ βάσταξε: ὁ Πηδηκτὸς κι' ὁ Σταχτερούλης ἔστρωσαν τσάϊ στὴν παλέτα καὶ τρῶνε μὲ χαρά· δίνουν ὅμως οἱ πονηροὶ καὶ τοῦ Μπέμπη κανένα μπισκότο ποῦ καὶ ποῦ, γιὰ νὰ μὴ τοὺς τὰ ρίξῃ ὅλα!

ΠΙΚΜΑΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΟΝΝΕΤΟ

Τὰ *σκαμμένα σου* μάγουλα κοι-
[πάζω,
Τὸ σβυσμένο τὸ βλέμμα τῶν μα-
[τιῶν σου,
Τὸ λιγνό σου λαιμό, κ' ἀνατρι-
[χιάζω
Στὴν τόση ἀδυναμία τῶν χεριῶν
[σου.

Κι' ὡς ἔρχομαι δειλά καὶ σὲ σκε-
[πάζω,
'Απ' τὸ *μέτωπο* διώχνω τῶν
[μαλλιῶν σου
Τὶς λίγες τρίχες, καὶ μ' ἀγάπη
[σιάζω
Τὰ κλείφια τἄσπρα τῶν προσκε-
[φαλιῶν σου.

'Αχ, θυμᾶμαι, ἀδελφούλη, ποῦ-
[σουν πρῶτα
Στρουμπουλὸ ροδοκόκκινο παι-
[δάκι
Καὶ *στάζει στὴν* ψυχή μου τὸ
[φαρμάκι.

Τόσα χρόνια ποὺ σὲ τρώει ἡ ἀρ-
[ρώστεια,
Πάρ' τὴ ζωή μου, ἂν μπορῶ νὰ
[σ' ἀναστήσω·
'Εσὺ θέλω νὰ ζήσῃς, κι' ἂς μὴ
[ζήσω!..

Φιλόσοφη

ΙΟΥΔΑΣ

Τί πόδο εἶχε ὅσο νὰ πάρῃ τὰ τριάντα ἀσημένια νομίσματα! Τὰ μέτρησε μὲ τὴ λαχτάρα τῆς φιλαργυρίας του, τἄριξε μὲ προσοχὴ στὸ πουγγί ποὺχε δεμένο μὲ γερὸ σχοινὶ ἀπ' τὸ λαιμό του, καὶ τἄχωσε στὸν κόρφο του, σὰν νἄταν τὸ πολυτιμότερό φυλαχτό...

Ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, γιατ' εἶχε κουραστεῖ ἀπ' τοὺς τόσους κόπους ποὺ ἔκαμε ὅσο νὰ πουλήσῃ τὸ ἀξετίμητο ἐμπορεμά του... Μὰ ποῦ νὰ τὸν πάρῃ ὁ ὕπνος, ποῦ νὰ κλείσῃ μάτι! Ἔνοιωθε κάτι μέσα του νὰ τὸν ἐνοχλῇ, νὰ τὸν ταράζῃ, νὰ τὸν βασανίζῃ. Ἦταν ἡ συνείδησή του.

Σιγὰ-σιγὰ ἄρχιζε νὰ σβύνῃ μέσα του ἡ δίψα τοῦ χρήματος, *ποὺ τὸν εἶχε τυφλώσει*, κι' ἄρχιζε ὁ νοῦς του νὰ συνέρχεται καὶ νὰ λογαριάζῃ, πόσο πρόστυχη κι' ἄτιμη ἦταν ἡ πράξη ποὺ ἔκανε γιὰ νὰ πάρῃ χρήματα.

Μὲ τὰ χτυπήματα ποὺ τοῦδινε ἡ συνείδησή του, ἄρχιζε νὰ δειλιάζῃ. Τοῦ φαινόταν τώρα πὼς κανένας, εἴτε ξένος, εἴτε καὶ δικός του, δὲν θὰ εἶχε μάτια νὰ τὸν ἰδῇ. Πὼς ὅλοι, θὰ τὸν *ἀποφεύγαν, σὰ νἄταν κανένα τέρας*, κακὸ στοιχειό!

Δὲν εἶχε πιὰ ἡσυχία.

Μ' ὅλη τὴν κούραση ποὺ εἶχε, σηκώθηκε νὰ γυρίσῃ ἔξω...Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ χρήματα, ποὺ εἶχε στὸν κόρφο του, ἄρχισαν νὰ τὸν καίνε σὰν νὰ ἦταν φωτιά. Τρέχει στοὺς ἀρχιερεῖς του, τὰ βγάζει καὶ τοὺς τὰ δίνει πίσω.

—'Ἔκανα μεγάλη ἁμαρτία, τοὺς λέει, ποὺ σᾶς παρέδωσα ἕναν ἀθῶο!

'Ἐλπιζε νὰ τὸν ἐγκαρδιώσουν, νὰ τοῦ βγάλουν τὴν ἰδέα αὐτὴ ποὺ εἶχε. Ὅμως δὲν ἔγινε ἔτσι ὅπως ἐλπιζε αὐτός. 'Αντὶ νὰ τὸν παρηγορήσουν καὶ νὰ τὸν ἐγκαρδιώσουν, ἐκεῖνοι τὸν ἀπέλπισαν πιὸ πολύ.

— Τί μᾶς νοιάζει ἐμᾶς, τοῦ εἶπαν οἱ ἀρχιερεῖς, ἐσὺ ἔχεις τὴν ἁμαρτία!

Φεύγει ἀπ' ἐκεῖ πιὸ πολὺ φοβισμένος κι' ἀπογοητευμένος. Προχωρεῖ στὴν ὁλάνθιστη ἐξοχή, νἄβρῃ κάποια ἀνακούφιση. Μιλεῖ μοναχός του... Κι' αὐτὸς δὲν ξέρει τί λέει...

Κάποτε, στὴ μεγάλη ἀπελπισία του, λέει:

—"Αχ! δὲν ἀνοίγει ἡ γῆ νὰ μὲ καταπιῇ!..

Τοῦ φάνηκε ὅμως σὰν νἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ τοῦ λέῃ:

— Τέτοιο προδότη καὶ ποὺ τὸν κρατάω ἀκόμα, φοβᾶμαι, γιατὶ τὰ λουλούδια μου θὰ χάσουν ἀπ' τὸ βρωμερό του χνῶτο τὴ μυρωδιά τους. Γιατί σὰν ἀκούσουν τὴ φωνή του, θὰ βουβαθοῦν καὶ τἀηδόνια μου.

Τώρα φοβᾶται καὶ τρέμει πιὸ πολὺ ἀκόμα, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ φωνάζει:

—"Αχ! οὐρανέ, δὲ ρίχνεις μιὰ ἀστραπὴ νὰ μὲ κάψῃ!..

Μὰ καὶ τότε τοῦ φάνηκε σὰν ἀκουσε κάποια φωνὴ ποὺ τοῦλεγε:

— Κι' ἡ ἀστραπὴ γιὰ σένα δὲν ἔχει οὔτε φλόγα, οὔτε ὁρμή. Τῆς προδοσίας σου τὸ φιλὶ τἄσβησε ὅλα!

Μανιασμένος, ἄρχισε νὰ τρέχῃ. Τρέχει νὰ πέσῃ ὅπου βρεῖ, εἴτε *σὲ γκρεμνό*, εἴτε σὲ θάλασσα. Αἰσθανόταν νὰ τοῦ γίνεται ἀνυπόφορη ἡ ζωή. Μὰ καὶ πάλι τοῦ φαινόταν μέσα στὴν ἀγριεμένη φαντασία του, πὼς κι' ὁ γκρεμνὸς χαμήλωνε, ὅταν αὐτὸς ἔτρεχε νὰ πέσῃ, καὶ πὼς καὶ τὰ νερὰ τῆς θάλασσας ἔφευγαν, ὅταν αὐτὸς ἔτρεχε νὰ ριχτῇ μέσα γιὰ νὰ πνιγῇ!

'Αγριεμένος, ἄρχισε τότε νὰ *φωνάζῃ καὶ νὰ γυρεύῃ* ἀπ' ὅλοῦθε βοήθεια· μὰ ἔνοιωθε πὼς κι' ὁ ἀντίλαλος ἀκόμα ἀρνιόταν νὰ πάρῃ τὴ φωνή του.

Τότε πιά, ἄγριος, τρελλός, τρέχει καὶ δένει σ' ἕνα δέντρο ἕνα σχοινί. Ἀφοῦ ἀπελπίστηκε πὼς θἄβρῃ τὸ θάνατο ἀπ' ἄλλοῦ, τὸν ἀποζητοῦσε μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια. Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἦταν νὰ κρεμαστῆ, φωνάζει γιὰ στερνὴ *φορά*:

— Συχώρα με, Κύριέ μου!..

Τότε, στὴν τελευταία πνοή του, ἄκουσε ὁλοκάθαρα τὴ γλυκερὴ φωνὴ τοῦ Δασκάλου του νὰ τοῦ λέῃ:

—'Απ' ὅλους πιὸ περισσότερο γιὰ σένα παρακαλιέμαι στὸ Θεὸ τὸν Πατέρα μου!

Πάνθεια Ἀβραδάτου

ΑΓΓΛΙΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΓΙΑΤΙ ΚΟΙΜΩΤΑΝ

Ἕνας παπᾶς τοῦ χωριοῦ εἶχε παρατηρήσει πολλὲς φορὲς ὅτι, τὴν ὥρα ποὺ ἔκανε τὸ κήρυγμά του στὴν ἐκκλησιά, ἕνας χωριάτης *κοιμᾶταν μακαρίως* αὐτὸ βέβαια τὸν πείραζε λιγάκι, μὰ πάλι ἡ ἀξιοπρέπειά του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ κάμῃ λόγο.

Μιὰ μέρα, ἕνας ξένος ἱεροκήρυκας πῆγε προσκαλεσμένος στὸ χωριὸ νὰ λειτουργήσῃ. Καὶ τότε θαῦμα! ὁ χωριάτης ξμεινε στὴ λειτουργία ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος ξυπνός. Ὁ παπᾶς ποὺ τὸ πρόσεξε, δὲ βάσταξε πιά· τὸν βρίσκει ἰδιαιτέρως, τὸν *ρωτᾶ καὶ τότε* ὁ πονηρὸς χωριάτης τοῦ λέει:

— "Ἀκουσε, πάτερ, ὅταν κηρύττῃ ἡ αἰδεσιμότη σου, εἶμαι βέβαιος ὅτι κάθε πρᾶγμα ποὺ λές εἶναι σωστὸ κι' ἔτσι ἡσυχάζω· δὲν μποροῦσα ὅμως νὰ ἐμπιστευτῶ κι' ἕναν ξένο χωρὶς νὰ προσέξω τί λέει.

Πίκμαν

('Από τὸ 'Αγγλικό)

ΑΠΟΓΕΜΑ

— Καλὸ στὴν κώνα-Στέλλια. Πῶς τὸκανες καὶ βγῆκες μαῦτὸ τὸ χιονιά; "Ελα στὴ φωτιὰ νὰ πυρωθῆς.

'Η κοκώνα Στέλλια, μιὰ γριοῦλα σουρωμένη μὰ πολὺ συμπαθητική, ἤρθε καὶ κάθησε κοντὰ στὸ μαγγάλι μ' εὐχαρίστησῃ, τινάζοντας τὶς στάλες ἀπ' τὸν ξεθωριασμένο μποξά της.

— Κρύο, κυρία Φανή μου, ψόφος! Μὰ καὶ κεῖ-μέσα, ὅπως ἀπόμεινα ἔρημη, πλακώνεται ἡ καρδιά μου. Εἶπα νὰ 'ρθῶ νὰ κάτσω λίγο ἐδῶ-νό, μπᾶς καὶ ξαλαφρώσω.

'Η κυρία Φανὴ ξανακάθησε στὴ μηχανή της κι' ἄρχισε νὰ γαζώνῃ τὰ στριμώματα τῆς κόκκινης φανέλλας.

— Καλὰ ἔκανες' κι' ἐγὼ μονάχη μου εἶμαι καὶ θὰ μὲ συντροφέψῃς. "Υστερα θὰ σκολάσουν τὰ παιδιὰ καὶ ἔρεις χαρὰ ποὺ θὰ πάρουν. Χτὲς ἴσα-ἴσα σὲ μελέταγαν. Τοὺς ἔκανα ἐντύπωση ἡ ἱστορία ποὺ τοὺς εἶπες γιὰ τοὺς χαρταετούς.

— 'Α, ἡ ἱστορία τοῦ Τζώρτζη μὲ τὰ τσερκένια;

— Ναί, αὐτή. Κι' ἔλεγαν πότε νὰ ξανάρθῃς νὰ τοὺς πῆς κι' ἄλλες. "Ἔχουν ξετρελλαθεῖ τὰ παλιόπαιδα!

— Μὰ ἐγὼ τοὺς ἔταξα πὼς θἄρχομαι κάθε βραδινὸ νὰ τοὺς λέω κι' ἀπὸ μιά. 'Αμὲ καιρὸς ἦτανε αὐτός; Τέτοιο κακὸ εἶχα νὰ τὸ δῶ ἀπ' τὴν πατρίδα. Θυμοῦμαι μιὰ φορὰ—θἄμουν ἀπάνω-κάτω δώδεκα χρονῶ — ποὺ χιόνισε ἔτσι-δὲ καὶ κεῖ. Καθούμαστε στὴ Σμύρνη μὲ τὴ νενέ[1] μου — ἡ μητέρα μου ἦτανε χρόνια πεθαμένη, ὁ πατέρας μου πάλι ἔλειπε γιὰ δουλειὲς στὸ 'Αἴβαλί,—κ' εἴχαμε ἑτοιμαστεῖ γιὰ τὸ ταξίδι ποὺ θὰ κάναμε ἀνήμερα τοῦ Παλαντῆς στὸ Μερσινλί, γιὰ νὰ βαφτίσουμε τὸ ἐγγονάκι μιανῆς φιληνάδας τῆς νενές μου. Δὲν εἶχα ταξιδέψει ἄλλη φορά. 'Η νενέ μου ἀνέβγαλτη, ὅπως ὅλες οἱ πρωτινές, δὲν ἄφηνε εὔκολα τὸ νοικοκυριό τση. Σκέφου λοιπὸν τὴ χαρά μου, καὶ μάλιστα ποὺ θὰ γινόμουνε καὶ νρνά! Μόνο ποὺ δὲ μποροῦσα νὰ θῶμηθῶ τὸ ὄνομα τσὴ βαφτιστικιᾶς μου. 'Ερωφίλη, θαρρῶ, θὰ τὴ βγάζαμε, κι' ὅλο τὄλεγα ἀπὸ μέσα μου. Μὰ ἡ χαρὰ καὶ γιὰ τὴν καινούρια ρόμπα[2] ποὺ θὰ πρωτόβαζα δὲν πήγαινε πίσω...

'Η νενὲ μου τὴν εἶχε πάρει ἀπ' τὸ Φραγκομαχαλᾶ κι' ἡ ἴδια μοῦ τὴν εἶχε ράψει. Μεσάτη, φαρδιά, μακριά, ἀπὸ βελιὸ πανσεδί, μ' ἕνα μαρνερίστικο[3] κολλάρο κι' ἄσπρα φρίλλια στὸ γύρο. Τὰ μαλλιά μου πάλι, ποὺ συνήθιζε νὰ μοῦ τὰ πλέκει δυὸ μπουρμάδες[4], ἐκείνη τὴν παραμονή, ἀφοῦ τὰ διάλισε[5] καλά, μοῦ τὰ τύλιξε μὲ κουρελάκια γιὰ νὰ γίνουν μπούκλες. Κι' ὅπως ἤτανε γυναίκα κουβαρντοῦ, τἄχε ἑτοιμάσει ὅλα πλούσια. Ρομπούλες, φλουράκια, σκουφέτες, ὅλα. Κι' ἐγὼ ὅσο τἄβλεπα, πετοῦσα ἀπ' τὴ χαρά μου! Θὲς τώρα καὶ τὸ τέλος; Τὴν ἄλλη μέρα, στὰ καλὰ καθούμενα, ἡ Σμύρνη βρέθηκε σκεπασμένη μ' ἕνα μπόϊ χιόνι, ποὺ βάσταξε ὅλο τὸ μῆνα. Ποῦ ταξίδι πιὰ καὶ ποῦ βαφτίσια! Κι' οὔτε ξαναπήγαμε στὸ Μερσινλί. Τὸ μωρὸ ἀρρώστησε, τὸ βαφτίσανε ὅπως-ὅπως κι' ὕστερα, θαρρῶ, πέθανε. Τὸ κλάμα ποῦκανα κείνη τὴ μέρα, καὶ *τὴ σκάση* τσῆ νενές μου, γέρασα μὰ δὲν τὰ ξεχνῶ.

'Η κυρία Φανὴ χαμογέλασε μὲ καλοσύνη διπλώνοντας τὴ φανέλλα. "Υστερα βγῆκε μιὰ στιγμὴ καὶ γύρισε μ' ἕνα μπρίκι ποὺ τἀκούμπησε στὸ μαγγάλι.

—Πίνεις ἕνα φρασκόμηλο κώνα Στέλλια, νὰ ζεσταθῆς; "Οπου νἄναι θὰ φτάσουν καὶ τὰ παιδιά. "Θέλαν μὲ τέτοιο χιόνι *νὰ πάνε σκολειό*! Δὲν ἀκοῦνε. Κι' ἔχασαν καὶ τὴν ἱστορία.

— Μὴ σὲ κόφτει, κόρη μου. "Ἐχω νὰ τοὺς πῶ ἄλλες καλύτερες. "Ἐπειτα αὐτὴ ἤτανε ἄλληνική καὶ μπορεῖ νὰ τὰ *πίκραινε*. Τὸ φρασκόμηλο εἶπες; 'Ακοῦ ἂν τὸ πίνω! Μόσχος σωστός!

Κι' ἡ κώνα-Στέλλια ἔτοιψε μ' εὐχαρίστηση τἀδύνατα χέρια της, ἐνῶ τὸ μπρίκι στὸ μαγγάλι ἄρχισε *νὰ σφυρίζῃ ἕνα εὐθύμο* σκοπό.

Σγουρόμαλλη

[1] Γιαγιά, [2] Φόρεμα. [3] Ναυτικό. [4] Κοτσίδες. [5] Χτένισε.

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΕΞ ΚΑΙ ΑΙΞ

Ὁ ἀστυνομικὸς σταθμάρχης ἑνὸς μικροῦ χωριοῦ, ἀγράμματος ἀλλὰ καὶ καθαρευουσιάνος, ὅταν ἔπεσε· κάποτε ἕνας βράχος καὶ σκότωσε μιὰ γίδα, ἐτηλεγράφησε στὸ γενικὸ Διοικητὴ τοῦ νομοῦ του λακωνικώτατα: «Βράχος καταπεσὼν ἐφόνευσεν ἔξ».

Ὁ Διοικητὴς τὸν διέταξε νὰ τοῦ στεῖλῃ ἀμέσως τὰ ὀνόματα αὐτῶν ποὺ σκοτώθηκαν.

Τότε ὁ σταθμάρχης ἀπάντησε πάλι λακωνικώτατα: «"Ἐξ οὐκ ἐστὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ γίδα κουτσοκέρατος».

Μοκοκό

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

'Η μικρὴ Κούλα, γυρνώντας ἀπὸ τὸ σχολεῖο περνᾶ ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ μπαμπᾶ της.

— Μπαμπά, λέει χαρούμενη, πῆρα σήμερα μπράβο.

— 'Α! πάρε λοιπὸν καὶ ἕνα τάλληρο!

— Μὰ πῆρα δύο μπράβο, μπαμπά!

Δάμπων Ἀστὴρ

Γιὰ πρώτη φορά, ὁ Τοτὸς πάει *μὲ τὴ μαμμά του σὲ κουρεῖο* νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του, Κατὰ σύμπτωση, ὁ κουρέας εἶναι φαλαρός. Καὶ μόλις τὸν βλέπει, ὁ Τοτὸς βγάζει τὶς φωνές:

—"Ετσι κόβει αὐτὸς τὰ μαλλιά; "Ἔτσι θὰ κόψῃ καὶ τὰ δικά μου, νὰ μὲ κάμῃ φαναρι; Πόμε ἀπὸ δῶ, πάμε!

Μαγιολούλουδο

ΑΛΑΝΘΑΡΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 22 Ἀπριλίου 1929

Η «38η ΚΥΡΙΑΚΗ» εἶναι ἑτοιμη καὶ τὴν λογαριαζᾶ γιὰ τὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο. Ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸ θὰ βγῇ τὸ Μεγάλο Σάββατο καὶ πρέπει νὰ εἶναι πασχαλιάτικο, — νὰ ἔχῃ δηλαδὴ κι' ἐπίκαιρη ὕλη, ποὺ δὲν θὰ χωροῦσε βέβαια μὲ τὴν «Κυριακή», —τὴν ἀναβάλλω γιὰ τὸ μεθεπόμενο, μ' αὐτὴ τὴ φορὰ δριστικῶς. Ὅσο γιὰ τὸ ἐρχόμενο, ἐκτὸς ἀπὸ τἄλλα, θὰ περιέχει: μιὰ εἰκόνα «Ἡ ταφὴ τοῦ Χριστοῦ» ἀπὸ τὰριστουργήματα τοῦ Ρούμπενς, ἕνα Μεγαλοπαρασκευάτικο σονέττο τῆς δ. Λίλας Καρακάλου, κι' ἕνα διήγημα τῆς Ματθίλδης Σεράφ «Μιὰ Ἀνάσταση».

Ὁ «*Χρυσοκάραβος*», καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ γράμματα ποὺ λαβαίνω, ἔχει καταμαγέψει τοὺς φίλους μου ἀπ' τὴν ἀρχή. Μὰ πῶς ἦταν δυνατό, ἀφοῦ εἶναι ἔργο τόσο μεγάλου συγγραφέα; Καὶ γιὰ νὰ καταλάβετε πόσο μεγάλος θεωρεῖται σήμερα ὁ Ἔδγαρ Πόε, ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ αὐτό: Τελευταῖα βρέθηκε τὸ πρωτόγραφο τοῦ περίφημου ποιήματός του «Οἱ Κόρακες». Καὶ πουλήθηκε, σὰν αὐτόγραφο τοῦ ποιητοῦ, πόσο νομίζετε; Ἐνάμισυ ἑκατομμύριο δολλάρια, μὲ ἄλλους λόγους 114,000,000 δραχμές!!

Οἱ φίλες μου *Πίκ-Νάκ, Ραμούντζικο* καὶ *Μιτσουκό* μοῦ γράφουν ἀπὸ κοινοῦ γεμάτες ἀγανάκτηση, γιὰ τὴν ἀσχήμια ἐκείνη στοὺς τοίχους τῆς εἰσόδου μου, γιὰ τὴν ὁποία σᾶς εἶπα στὸ προηγούμενο. Ἀπὸ τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα τῶν ἐπιγραφῶν, λένε, ποὺ εἶναι παντοῦ ὁ ἴδιος, συμπεραίνουν πὼς ὁ δράστης εἶναι ἕνας, καὶ ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ καὶ τὰ φευδώνυμα ποὺ μεταχειρίζεται, βεβαιώνουν πὼς τὸν μανταῦσου, ξέρουν ποιός εἶναι, ἀλλὰ δὲν θέλουν νὰ τὸν φανερώσουν... Λοιπὸν τὶς παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸν ποῦν. Θὰ μοῦ κάνουν μεγάλη χάρη. Γιατί αὐτὸς ὁ κύριος πρέπει νὰ μάθῃ πὼς δὲν ἀοχημίζουν τοὺς ξένους τοίχους μ' ἐπιγραφές, καὶ μάλιστα ἀνεξίτηλες, καμωμένες... μὲ καρφί! Ἂν εἶναι συνδρομητής, θὰ τὸν διαγράφω. Κι' ἂν ἔχει εὔπορο πατέρα, θὰ τὸν ἀναγκάσω, *καὶ δικαστικῶς ἀκόμα*, νὰ μὲ ἀποζημιώσῃ, νὰ μοῦ ξαναβάψῃ αὐτοὺς τοὺς τοίχους, ποὺ πέρσω ἀκόμα τοὺς ἔβαψα, γιὰ νὰ σκεπάσω τὶς παλιὲς ἐπιγραφές τους.

Σεβαστὴ ἡ «ἰδιοτροπία» σου, *Λιλιάνα*, τὴ «σκέψη» σου ὅμως ἐκείνη δὲν μπόρεσα νὰ τὴν καταλάβω. Δὲν ἤλθες, λές, νὰ μὲ ἰδῇς, ὅταν ἤσουν στὰς Ἀθήνας, γιατί σκέφθηκες πὼς δὲν θὰ κέρδιζα τίποτα ἀπὸ τὴν *προσωπική σου* γνωριμία. Καὶ ποῦ τὸ ξέρεις αὐτό; Ἐγώ, ἀπεναντίας, νομίζω πὼς ἡ γνωριμία σου θὰ μοῦ ἔδινε μιὰ μεγάλη εὐχαρίστηση, ποὺ ἄδικα μοῦ τὴ στέρησες, τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ ὁμολογεῖς πὼς κι' ἐσὺ ἤθελες νὰ γνωρίσῃς πρόσωπα ἀγαπητά σου. Εἴδες ὅτι ἔγραφα ἤδη γιὰ τοὺς ἀρραβῶνες τῆς *Χρυσομαλλούσας τῶν Σφακιῶν*, ποὺ πρόλαβε νὰ μοῦ τοὺς ἀναγγείλῃ ἡ ἴδια. Δὲν τἄξερα ὅμως πὼς εἶναι καὶ μουσικοσυνθέτρια καὶ πὼς ἕνα της ταγκὸ εἶχε τόση ἐπιτυχία στὴν πόλη σας. Ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ γιὰ ὅλα ὅσα γράφεις.

Μπορεῖ, *Σαρδανάπαλε*, αὐτὴ νἄτον ἡ ἰδέα σου, ἀλλὰ δὲν κατόρθωσες νὰ τὴν ἐκφράσῃς κι' ἀφοῦ ξαναστέλνεις τὸ κομμάτι ἀδιόρθωτο, γιατί δὲν μπορεῖς νὰ τὸ κάμῃς ἀλλοιῶς, ἐπιμένω κι' ἐγὼ πὼς ἔτσι εἶναι ἀδημοσίευτο. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει πὼς τὸ θεωρῶ καὶ «ἀνοησία»! "Αλλο τὸ ἀνόητο πράγμα, κι' ἄλλο τὸ ἀτελὲς στὴν ἔκφραση ἢ τὸ ἐλαττωματικό. Θὰ ἰδῶ καὶ τἄλλα καὶ θὰ σοῦ πῶ. Γιατὶ πολλὰ ἔχω δημοσιεύσει κατὰ καιροὺς κι' ἀπὸ τὸ ἕνα βιβλίο κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο, κι' ἴσως τὰ κομμάτια ποὺ μετέφρασες νὰ εἶναι ἀπ' αὐτὰ τὰ δημοσιευμένα. Ὡστόσο στέλνε μου ὅ,τι θέλεις καὶ μὴ φοβᾶσαι πὼς θὰ πῶ ποτὲ πὼς «εἶχες χαρτὶ γιὰ πέταμα». Ἕνα μόνο θὰ σὲ παρακαλέσω. νὰ μοῦ γράφῃς πιὸ καθαρά, γιατί κοπιάζω πολὺ νὰ σὲ διαβάζω. Ἀλήθεια, τὸ γράψιμό σου εἶναι «φύσει ἰδιόρρυθμο», —ποὺ φανερώνει καὶ μιὰ ἰδιαίτερη προσωπικότητα, — ἀλλὰ μὲ μιὰ προσπάθεια θὰ μποροῦσες νὰ τὸ κάνῃς τοὐλάχιστο ἀραιότερο.

Πολὺ μὲ συγκίνησε τὼραῖο σου γράμμα; παλιό μου *Πόνου Δάκρυ*, ὕστερ' ἀπὸ τὸν τριετῆ αὐτὸν χωρισμό. Καί, νὰ μοῦ γράφῃς ὅποτε θέλεις. Γιὰ τὸ Σῆμα τὸ ἔχω πιὰ ἀπαφασίσει· ξώλαμπρα θὰ σᾶς τὸ κάμω, νὰ τὸ φορῆτε καὶ νἀναγνωρίζεσθε. Περισσότερα θὰ σᾶς πῶ ἐν καιρῷ.

Γιὰ τὸ ξεσπάθωμα σ' εὐχαριστῶ, ***Μεγάλη Ἑλλάς***. Καὶ βέβαια ποὺ θἄχῃ καὶ συνέχεια, ἀφοῦ μ' αὐτὸ θὰ μὲ γνωρίσουν τόσα κορίτσια διαμιᾶς. Ὄχι, τὸ ἔθιμο ποὺ λές δὲν εἶναι πολὺ τυπικό. Μόνο ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πένθος, μεταχειρίζεται πένθιμο χαρτί. Ὅταν δὲν πενθῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος, τὸ συλλυπητήριό του πρέπει νὰ εἶναι σὲ χαρτὶ ἄσπρο. (Φυσικά, κι' ἕνα χαρτὶ ζωηρὸ χρώματος, κόκκινο ἄξαφνα, θἄταν ἀταίριαστο.) Ἀντίθετα, ὅταν ἕνας πενθῇ καὶ πρέπει νὰ συγχαρῇ κάποιον,—ἂν καὶ τὸν παλιὸ καιρό, οἱ πενθοῦντες ἀπέφευγαν τὰ συγχαρητήρια,—πρέπει νἀφήσῃ μιὰ στιγμὴ τὸ πένθος του καὶ νὰ γράψῃ σὲ χαρτὶ ἄσπρο. Γιατί γιὰ φαντάσου νὰ γιορταζῇ κανεὶς τὄνομά του, τὸ γάμο του, καὶ νὰ λάβῃ ἕνα μαῦρο φάκελλο, τί κακὴ ἐντύπωση θὰ τοῦ κάμῃ! "Οταν ὅμως θρηνῇ ἕνα θἄνατο καὶ λάβῃ ἕνα γράμμα ἢ ἕνα ἐπισκεπτήριο λευκό, δὲν θὰ σὐλλογιστῇ βέβαια τίποτα κακό· ἐνῷ ἂν λάβῃ πένθιμο, μπορεῖ νἀπορήσῃ «μπά! ποιὸς τοῦ πέθανε κι' αὐτουνοῦ;», ὅπως ἀπόρησε κι' ἡ φίλη σου, μὲ τὸ δίκιο της, ὅταν τὴ συλλυπηθήκες μὲ πένθος.

Νὰ μοῦ γράψῃς, ***Ἀγνή***, ὅσο συχνὰ θέλεις. Γιὰ τὸ διήγημα, θὰ σοῦ πῶ ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω· ἐντωμεταξὺ ὅμως μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς κι' ἄλλο. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ τόσο φροντίζεις γιὰ ξεσπάθωμα, καθὼς καὶ τὴ ***Σκεπασμένη Χόβολη***. Ναί, στὸν τόπο σας δὲν ὑπάρχει Γυμνάσιο γιὰ νὰ ἐξακολουθήσῃς τὶς σπουδές σου· ἀφοῦ ὅμως τώρα ἀφοσιώθηκες σὲ μένα, θὰ μάθῃς πολλά.

'Η γνώμη σου, ***Γαλάζιο Ἀστέρι***, γιὰ τὶς δυὸ γλῶσσες εἶναι πολὺ σωστή. Μόνο γιὰ τὶς σχολικὲς ἐκθέσεις δὲν συμφωνῶ. "Οταν ὁ καθηγητής σας τὸ ἀπαιτεῖ, πρέπει νὰ τὶς γράφετε στὴν καθαρεύουσα. Εἶναι κι' αὐτὴ μιὰ γλῶσσα ποὺ καθένας πρέπει νὰ ξέρῃ νὰ τὴ γράφῃ σωστά, γιατὶ χρειάζεται ἀκόμα στὴ ζωή, κι' ἴσως θὰ χρειάζεται γιὰ πάντα. "Ἐπειτα ὁ σκοπὸς τῆς σχολικῆς ἐκθέσεως, ἐκτὸς τοῦ γλωσσικοῦ, εἶναι νὰ μάθῃ ὁ μαθητὴς νὰ ἐκθέτῃ μὲ σαφήνεια, μὲ ἀκρίβεια καὶ λογικὸ εἰρμὸ τὶς ἰδέες του. Κι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ μάθῃ ἐξαίρετα, γράφοντας καὶ στὴν καθαρεύουσα. Γιατὶ ἂν οἱ Γραμματικὲς εἶναι δυό, ἡ Λογικὴ ὅμως εἶναι μία.

'Ωραίας 'Επιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: ***Σαπουνόφουσκα, Μικρὴ Ἀρτίστα, Κυρὰ τῆς Θάλασσας, Ἀστραπόβροντο, Πανελλήνιος Πόθος, Κάρμεν Σύλβα, Ἀμαρυλλίς, Ἀντιγόνη, Δούλη Δωδεκάνησος, Λούλα, Κυρὰ-Φροσύνη, Γαλανὴ Νεράϊδα, Βίσμαρκ, Κυρὰ-τῆς Ἀγγουας καὶ Ἰάς***. — Θὰ τοὺς ἀπαντήσω, ἐλπίζω, στὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΟΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν φευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀναγινώσκεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δι κατώματος δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναγεσόμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1929. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα:

'Ακριβοθώρητη, κ. (ΜΛ). Μικρὸς 'Αρτίστας, ἀ. (..?..) Βασιλεὺς τοῦ Ἅδου, ἀ. (!!!!..) Κούκλα τοῦ Δάσους, κ. (ΑΚ). Ἱππότης τῶν Κύκνων, ἀ. (+). 'Αθάμας, ἀ. (τῆς 'Αμίλλης). Σεβερίνη, κ. (ΜΜ). Κλάϊν Μπρούκ, κ. (ἀσύλ!!!) 'Εκαλιώτης, ἀ. (ΑΜ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων:

Μικρὴ 'Αρτίστα, κ. 'Ελληνικὸ 'Ακρογιάλι, κ, Ζακελίνα, κ. Διηγορίνα, κ.

'Η Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Μίναν*** (ἔ, ἤταν καιρός, ἀφοῦ εἶσαι «τριῶν ἐτῶν Διαπλασσοπούλα»·) ***Ἰοκάστην*** (θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση· ἐκάματε πολὺ καλὰ νὰ ἱδρύσετε Σύλλογο καὶ περιμένω πολλὰ ἀπ' αὐτόν·) ***Τρικαλινόν*** (σοῦ ἔδωσα αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, ἀφοῦ εἶσαι ἀπὸ τὰ Τρίκαλα, κι' ἀφοῦ δὲν μοῦ ἔγραφες ἐσὺ μερικὰ τῆς ἀρεσκείας σου γιὰ νὰ διαλέξω· ἐλπίζω νὰ σοῦ ἀρέσῃ·) ***Μικρὸν Καλλιτέχνην*** (ὄχι, τετράδια μὲ ἄλλες ἐρωτήσεις δὲν ἔχω· ὅσο γιὰ χρωματιστὲς εἰκόνες, δὲν τὶς συνειθίζω· δὲν εἶναι τὸ ἔξοδο ποὺ μ' ἐμποδίζει, ἀλλὰ ἡ ἀκαλαισθησία τῶν χρωματιστῶν αὐτῶν εἰκόνων, ποὺ βλέπω σὲ ἄλλα περιοδικὰ τυπωμένες σὲ κοινὸ χαρτὶ καὶ μὲ ἀτελῆ μέσα· ἂν μποροῦσα νὰ ἔχω χαρτὶ ***γκλασὲ*** καὶ νὰ τυπώνω εὐρωπαϊκὲς τριχρωμίες, μάλιστα· ἀλλὰ ξέρεις πόσο θὰ κόστιζε τότε ἡ συνδρομή; δὲν λέγεται! ἂς ἐξακολουθήσω λοι

θεωρίες·) *Διδώ* (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ἔστειλα· τὰ κομμάτια σου θὰ τὰ διαβάσω μὲ τὴ σειρά τους·) *Λυσόχαρτον* (ἔστειλα· θὰ κάμω καὶ διαγωνισμὸ ζωγραφικῆς, ἀλλ' αὐτὸ τὸ θέμα δὲν εἶναι κατάλληλο, γιατὶ ὅλοι δὲν ἔχουν Ψευδώνυμα . . . γελοιογραφήσιμα· φίλησέ μου τὰδελφάκια·) *Πατρινόπουλο* (χαίρω πολύ· φίλησέ μου καὶ τὸ μικρὸ «ποὺ κάνει ἱστορίες γιὰ νὰ διαβάσῃ τὸ Θηριοτροφεῖο»·) *Λάουραν Λαπλὰντ* (ἔστειλα 13 τετράδια· τὸ γράμμα σου μ' εὐχαρίστησε πολύ!) *Κλάϊν Μπρούκ* (χαίρω πολύ· ναί, νὰ μοῦ γράφῃς συχνά·) *Μουσηγέτην Ἀπόλλωνα* (μὴν ἀνησυχῇς, ὅλα ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει·) «*Μυτηλινιὰν Διαπλασοπούλαν*» (δὲν κατάλαβα τίποτα· ὁ *Μακντόφ* ἔχει δηλώσει ἐξαρχῆς σὲ μένα καὶ τὸνομά του καὶ τὴ διαμονή του· τὸν ξέρω πολὺ καλά· σὲ ποιὸν ἄλλον πρέπει νὰ τὰ δηλώσῃ τώρα; καὶ πρὸς τί; καλύτερα νὰ μοῦ ἔγραφες πιὰ ποιήματά του ἔχουν ἀναδημοσιευθεῖ καὶ ποῦ·) *Πονεμένο Χαμόγελο* (ἔλαβα 24,50· μένει τώρα ὑπόλοιπο 1,60·) *Γυφτάκι* (σοῦ ἐνεκρίθη στὸ 17ο, ἀπορῶ πῶς δὲν τὸ εἶδες·) *Ρακέταν* (τίς ἔλαβα· ἀλλὰ πρέπει νὰ τὶς γράψῃς σὲ λυσόχαρτο καὶ νὰ τὶς ξαναστείλῃς·) *Πειραιετήριο* (καὶ σὺ τὸ ἴδια· λυσόχαρτο σοῦ ἔστειλα·) *Ἀθάμαντα* (ἔστειλα 13 τετράδια·) *Λοῦκα Ἀρνόλδον* (δὲν εἶναι δυνατό·) *Ροδάνθην* (ἔστειλα λυσόχαρτο·) *Ἀστόν, Γαλάτειαν, Μιὰ Ψυχή, Κ. Παπαχρυσάνθου, Μάτ. Γκρέη* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *21 Ἀπριλίου*, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ 243ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 27 Ἰουνίου.

316. Δεξίγριφος

Ἂν βρῇς καὶ βάλῃς στὴ σειρὰ
Μὲ σκέψη κι' ἠρεμία,
Πρόθεση, γράμμα, αἰγύπτιο
Θεὸ κι' ἀντωνυμία,—
Γιὸ βασιλιᾶ μὲ μαντικὸ
Δῶρο θὰ πλάσῃς θεῖο,
Ποὺ ἀφοῦ στὰς Θήβας χάθηκε,
Τοῦ ἔκαμαν μαντεῖο.

Ἀγκάθι

317. Συλλαβόγριφος

Κάτοικο ἀρχαῖο ὁ λύτης μου,
Γράμμα, ποτάμι γράφει,
Καὶ πόλη βλέπει μ' ἔκπληξη
Ἀρχαία ποὺ κατεστράφη.

Γιὰ τὴν Πατρίδα

318. Στοιχειόγριφος

Ἡ μεγαλόνησος αὐτή
Ἕνα της γράμμα χάνει
Καὶ βασιλιὰ περίφημο
Μὲ τοῦτο μόνο κάνει.

Φῶδ Μάδης

319. Αἴνιγμα

Τὸ ἀρσενικὸ στὴ σεβασμία κάρα
Φοροῦσε μιὰ φορὰ χρυσὴ τιάρα.
Τὸ θηλυκό, μὲ ἄλλη ὀρθογραφία,
Κοινότατ' εἶναι ἀντωνυμία.
Καὶ τὸ οὐδέτερό μου, μ' ἄλλη,
Ἀπὸ πληγὴ συνήθως ξεπροβάλλει.

Εὐστράτιος Παξινός

320. Διπλῆ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων ἀποτελοῦν παχύδερμον, τὰ δὲ δεύτερα νῆσον τῆς Ἑλλάδος:

1, Ἥρως τῆς Τροίας. 2, Ἀγριον ζῶον. 3, Ὅ,τι γίνεται κατὰ μακρὰν συνήθειαν ἀπ' ὅλους. 4, Θεὰ πτερωτή. 5, Ἔντομον. 6, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Ἰωάννης Πεύλιος

321. Ἀστὴρ

* * *
* * *
* * *
* * * Α * * *
* * *
* * *
* * *

Ὀριζοντίως, φυτόν· καθέτως, νῆσος τοῦ Αἰγαίου· διαγωνίως, ἀρχαῖος βασιλεὺς καὶ κοινὸν ὀπωροφόρον.

Φῶρένιον Τεξον

322. Κρυπτογραφικὸν

123456761 = Ποταμὸς ὀνομαστός.
2165 = Πρόσωπον τῆς Παλ. [Γραφῆς.
3567457 = Χρῶμα.
45741 = Βάρβαρος.
5136 = Εὔφλεκτον.
6842 = Αἴσθησις.
7651 = Πλωτόν.

Γενοβέφα

323-325. Λογοπαίγνια

1.—Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος ἔχει τὸ περισσότερο ἁλάτι;

2.—Ποῖος ἀρχαῖος ποιητὴς εἶχε τὸ κλειδὶ τῆς σοφίας;

3.—Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος ἔχει τοὺς περισσοτέρους Γιάννιδες;

Σαλτιμπάγκος

326-330. Ὁμοιόμορφα Φωνήεντόλιπα

ΜΝ

Β'.—Εἰς αὐτὰ τὰ δύο σύμφωνα, τῶν ὁποίων ἡ τάξις δὲν θὰ μεταβληθῇ, νὰ προστεθοῦν τὰ κατάλληλα φωνήεντα, ὁσαδήποτε, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι πέντε λέξεις (ἴδε Ἀσκήσεις προηγ. φύλλου) ἤτοι: εὐαγὴς οἶκος, εἶδος παραφροσύνης, λεπτὸν δέρμα, κάτι οὐρανόπεμπτον κατὰ τὴν Γραφήν, καὶ κάτι εὔφημον εἰς τὴν Διάπλασιν.

Μεγάλη Ἑλλὰς

331. Γρῖφος

Ο ΜΜ ΜΜ: Ε κριθὴ 1, 3.

Μιτσουκὸ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 6

80. Θύαμις (θεία, μῦς.)— 81. Μεξικὸν (μὲ ξι Κῶ[ν].)—82. Διά-ῖα.—83. Ρῆμα-νῆμα.

84.
Ω Σ Σ Σ
Ι Ο Ο Ο
Α Ρ Μ Α
Λ Ι Ο Η Α Η Ο Ι
Κ Χ Γ Π Θ
Μ Α Ω Ο
Η Σ Σ Σ

85. *Ἐν τούτῳ νίκα* (πρῶτον ἡ *κάθετος ἐκ τῶν κάτω κατόπιν* ἢ ὁριζόντιος.)—86-88. 1, Ἡ Βασιλεία· 2. Ὁ Αἶνος· 3, Τὸ Ἰόνιον (ἴον, ἴον.)— 89. ΠΙΝΔΟΣ (Παλαμᾶς, ΝΙκίας, ΜίΝως, ΣαρΔενία, ΝεΐΛος, ἄρκτοΣ.) — 90. *Ἡ Διάπλασις εἶναι τὸ ἄριστον περιοδικόν.* (ι διὰ πλ, ας εἰς ι, ναὶ 91. P A R I S τό, αρ εἰς τῶν,
A C I D E περιῴδ' εἰκόν.)
R I C I N —92. Mieux
I D I O T vaut tard
S E N T E qne jamais.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6 τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.

Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ΚΘ' — 397/

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους-ες. Στεῖλτε: Κ. Συνδίκαν, Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον, Συνοικισμὸς Χαριλάου, Θεσσαλονίκην, διά: **Σουρανὸ**

/ΚΘ' — 398/

Ζητῶ θέσιν ἀντιπροσώπου εἰς σύλλογον. **RAMON NOBARO**

/ΚΘ' — 399/

Διαπλασόπουλα, ἀνταλλάσσω τετραδιάκια. Ἀνεβῆτε, περιμένω τετραδιάκι. Δ/σις: Κατίναν Ἠλιοπούλου, Ζωοδόχου Πηγῆς 36, Ἀθήνας, διὰ τὴν: **Ρωμαντικὴν Ὕπαρξιν**

/ΚΘ' — 400/

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους-ες. Γράφτε: Παχόγιαννον, Σπάρτην. **Μουσηγέτης Ἀπόλλων**

/ΚΘ' — 401/

Τὸ ΤΡΕΛΟ ΝΑΥΤΑΚΙ παύει νὰ ἀλληλογραφῇ.

/ΚΘ' — 402/

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια, κάρτες μὲ ὅλους-ες. Δ/σις: Χρυσοῦλαν Σωτηρίου, Χαλκίδα, διά: **Μονοκὸ**

/ΚΘ' — 403/

Τὸ γυάβγαλτο Λουλουδάκι ζητεῖ ἀλληλογραφίαν μὲ Διαπλασόπουλα-ες, ποὺ ξέρουν ζωγραφική. Δ/σις: **Γ. Ν. Μαρτίνην, Κυπαρισσίαν. Λουλουδάκι**

/ΚΘ' — 404/

Ραμόνα, Ρασπούτιν, Μπόεμ, Ὑδόνη, ἀλληλογραφοῦμε; Γράφατε; Κωνστ. Ἀθανασιάδην, Κολοκοτρώνη 63, Ἀθῆναι, διά: **Βίσμαρκ**

/ΚΘ' — 406/

Δοῦξ Ἀρνόλδε, μεγάλη μας τιμὴ ὁ χαιρετισμός ΣΑΣ. Μά, εἴσαστε ποιός; ; ὁ Πεισματάρης; **Ἀλκαφρεΐσκιωτη Φραγκίσκος**

/ΚΘ' — 407/

Ἱδρύεται σύλλογος «Πανδαιμόνιον». Πρόεδρος: Τσουνίδα, Ἀντιπρόεδρος: Διευθυντίνα, Ταμίας: Ζακελίνα, Γραμματεύς: Ὑδόνη. Μέλη: Νταΐζη, Φούλι.

/ΚΘ' — 408/

Τζουτζές, μέντιουμ τῶν «ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ», δικουολιστικῶς ἐνεργῶν, ἀπεκάλυψε, Ἀρχιζιζάνιον = Ἀγνὴ Μαρκίδου. **Βοῦντ**

/ΚΘ' — 409/

Λίμαν Χάρβεϊ = Γραίκαις, τί κάνει ἡ Καίτη σου; Ἀκριτᾶς = Κρήτας, Καστανὴ Νεράϊδα = Πατερίδου, Εὐγενιὰ Τιγράν, περαστικά, Ἐφομάχε, ἀξίζετε ἕνα grand bravo, n'est-ce pas?

Μίστερ Ζιεδντεξ

/ΚΘ' — 410/

Προτομπαίνοντας στὴν κίνησιν τῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλους-ες Ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Τετραδιάκια. Οἱ ἐπιθυμοῦντες δύνανται νὰ στείλουν στὴν ἐξῆς Δ/σιν: Ἀνίδα Ἀριάδνην Σουγιάνη, ὁδὸς Αἰσώπου 25. Θεσσαλονίκην, (διὰ **Φανφὰν λὰ Τουλίπ**).

Περιμένω λοιπὸν ἀπὸ ὅλους-ες σας.

ΦΑΝΦΑΝ ΛΑ ΤΟΥΛΙΠ

/ΚΘ' — 410 bis/

Μέλισσα, χίλιες εὐχὲς γιὰ τὴ γιορτούλα σου. **Σαπουνόφουσκα**

/ΚΘ' — 411/

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ»

Ἀποτελέσματα Α' Διαγωνισμοῦ. 1ον Βραβεῖον: Δημήτριος Δημητριάδης, Θεσσαλονίκη (Φωτογραφικὴ μηχανή). 2ον Ἀκούρδιστο Ρολόϊ! Οἱ Ἄθλοι, Νίκτωρος Οὐγκώ). 3ον) Φανφὰν λὰ Τουλίπ (Τόμος Βας περιοδου). 4ον) Κωνσταντῖνος Ἰωαννίδης (Τόμος Ἀης περιοδου) καὶ 5ον) Ἀμίμητος Γελωτοποιός («ἡ Ἀδελφούλα μου» Ξενοπούλου).

Ὁ ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων
Ἰωάννης Τσιμισκῆς

«Χωρὶς Τίτλο». Βασιλεῦ τῆς Γροθιᾶς, περιμένετε Ἔχουμε ράμματα γιὰ τὴ γούνα σας.

/ΚΘ' — 412/

«ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ»

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Προκηρύσσομεν διαγωνισμὸν Μ. Μουσικῶν (ἕνα τετραδιάκι συμπληρωμένο.) Συμμετοχὴ δίδραχμος. Ἀποτελέσματα στὸ 32ο φυλλάδιο.

Βραβεῖα. 1ον) Γραφομηχανὴ 400 δραχμῶν, 2ον) Τόμος Ἐγκυκλοπαιδείας κατ' ἐκλογήν, 3ον) Τόμος Βας περιοδου, 4ον) «Ὁ Κακὸς Δρόμος», Ξενοπούλου.

/ΚΘ' — 413/

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Κάρμεν Σόλβα. Κουτόχορτο ἀφελεῖ στὴν ἐγκεφαλικὴ ὑγείᾳ!!.. Ρώτα τὸ γιατρό!.. Ἀφροδίτη τῆς Μήλου. Μὴ ὀνειροπολεῖς στὴν ἀκροθαλασσιά!.. Ἡ γρύπιη δὲ χωρατεύει!.. Σεμίραμις, μὴ μεταχειρίζεσαι κοσμητικὰ ἐπίθετα! Beautiful, nice,... Τρελλὴ Πεταλουδίτσα, Γκράμερ Χατζηπαρασκευᾶς ἔχει ἔντεκατα blouses!.. Ὄμορφη Κουκλίτσα, Potatoes ὠφελοῦν!!.. Καμπανέλλα τοῦ Ἀγροῦ, Ταλέντο!!! You snore beautifully.. nicely!.. Σκόρπια Ροδοπέταλα. Κοπίδα σου ὑπέροχη!.. «Γκρηγόριος» πηγαίνετε Anatolia»!.. Κάποιος

/ΚΘ' — 414/

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΘΕΩΝ

«Χωρὶς Τίτλο», δὲν σανταστρεφόμαστε μὲ κοινοὺς θνητούς, μὰ τιμοῦμε τὴ θράσος τους!.. Προσοχή!..

Λάσυρα Λαπλὰντ = Βολτέρα. Μέγας Ἀλέξανδρος = Λυγκούνης, Θεσσαλονικεύς, Νάστου, Σιμῶν = Παπαδημητρίου, Λαπλάντη = Πολίτου, Γαλανὴ Νεράϊδα = Νικολάου!..

ΕΡΙΣ

Μὴ λησμονεῖτε πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπὸ αὐτὲς ποὺ σᾶς στέλλομεν τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 - 189[illegible]) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμο[illegible] ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξ[illegible] πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος [illegible] 19ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. 2[illegible] ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμε[illegible] δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικ[illegible] καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικό.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—189[illegible]) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τ[illegible]μοι, 35 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμ[illegible] ἄρραφος δρ. *30* καὶ ραμμέν[illegible] δρ. *35*. Ταχυδρομικὰ τέλη δι[illegible] στὸν τόμον προσθετέα εἰς [illegible] ἀνωτιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικ[illegible] δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. [illegible] ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξω[illegible]ρικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος [illegible]τε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10. Ἀθῆναι